№ 37 (822)
МАРТ
16 лун
1938 во

Став странаjасса пролетаріjјас, ӧтувтчӧј!

КОМІ КОМСОМОЛЕЦ

Газет леԇӧны ВЛКСМ Комі Обком ԁа Сыктывкарса Горком

ВОСПІТЫВАЈТНЫ ТОМЈӦЗӦС БОЉШЕВІЗМ САМӦН

ВКП(б) Сталінскӧј Центраԉнӧј Комітет вескӧдлӧм улын Ԉенінскӧј комсомол вӧчіс тӧдчымӧн ыжыԁ уж асԍыс раԁјассӧ троцкістско-бухарінскӧј ԁа буржуазно-националістіческӧј лазутчікјасыс весалӧм куԅа.

Народлӧн врагјаскӧԁ тышкасӧмын комсомоԉскӧј організацijаjаслӧн успехјасыс вӧліны-ескӧ нӧшта гырысьӝыкӧс, најӧ-кӧ ескӧ сіјӧ уҗјас ез вӧчны гырыс ӧшыбкаjас ԁа ізвращеңіjејас. Сіјӧ серјознӧј ӧшыбкаjассӧ ерԁӧԁіс ВКП(б) ЦК јанварскӧј Пленумлӧн шуӧмјасыс петӧмӧн ВЛКСМ ЦК-лӧн V-ӧԁ пленум.

ВЛКСМ ЦК V-ӧԁ пленумлӧн шуӧмыс чорыԁа осуждајтӧ комсомоԉскӧј організацijаjасӧн комсомолыс вӧтлігӧн леҗӧм грубӧј ӧшыбкаjас, ВЛКСМ раԁјасыс вӧтлӧмјаслӧн опеԉлацijаjас ԁінӧ формаԉно-бјурократіческӧј матыстчӧм. ЦК пленумлӧн шуӧмыс велӧԁӧ томјӧзӧс врагјас ԁінӧ міріԏчытӧмлунӧ ԁа честнӧј, советскӧј јӧз ԁінӧ чуткӧја относіԏчӧмӧ.

Ԉенінскӧј комсомол—томјӧзӧс коммуңізм самӧн воспітајтӧ організацija. Тајӧс гӧгӧрвотӧм ԁа комсомоԉскӧј вескӧԁлысјаслӧн теоретіческӧј беспечност чужтӧны сіјӧ ӧшыбкаjассӧ, кодјасӧс леҗӧма комсомолыс вӧтлалігӧн ԁа комсомол раԁӧ томјӧзӧс прімітігӧн. [Гӧгӧрвоана, мый сещӧм горе-вескӧԁлысјасыс, кодјас оз тӧԅдысны асԍыныс тӧдӧмлунјассӧ кыпӧԁӧм вӧсна, колӧны комсомолецјасыс ԁа старајтчӧны лоны бокынԅык наыс. Практіческӧј ужын тајӧ зазнајтчӧм том чіновнікјасыс вӧчны уна грубӧј ӧшыбкаjас. Унаыс најӧ сувтӧны бахваԉство ԁа аԁміңістріруjтан туј вылӧ, воспітатеԉнӧј уж најӧ вежӧны вескӧԁлӧмын, унтер-пришібејевскӧј" метоԁјасӧн, а сіјӧн најӧ ворсӧны врагјаслы ківыв.

Тані вужјыс сылӧн, мый комсомоԉскӧј організацijаjас асланыс ужын кутісны вежны воспітатеԉнӧј уж аԁміңістріруjтӧмӧн ԁа вӧтлавны комсомолыс быдторјыс ԁа весіг ңекущӧм помкатӧг. Сіԅ, напрімер, Кулӧмԁін раjкомолса унтер-пришібејевјас вӧтлісны комсомолыс А. І. Моторінаӧс вокыскӧԁ јітӧԁ кутӧмыс, а вокыс сылӧн партіjаса шлен. Нӧшта-на унӝык, Уԉјанаса сеԉхозтехнікумын первічнӧј організацija вӧтлӧ комсомол раԁыс Холопов јортӧс Моторінакӧԁ јітӧԁ кутӧмыс.

Вӧтлӧмјаслӧн апеԉлацijаjас ВЛКСМ Обкомын кујлӧны уна тӧлысјасӧн віԁлавтӧг.

Врагјас, коԁјас орудујтісны комсомолын, комсомолӧ пыртлісны јӧз ԁінӧ формаԉнӧј, огулнӧј матыстчӧм. Најӧ зілісны жугӧԁны комсомолын честнӧј, боԉшевістскӧј партіjалы преданнӧј каԁрјасӧс ԁа сіјӧн вештыны ас вывсьыныс кучкӧмсӧ. Врагјаслы отсасісны карјерістјас, перестраховщікјас фаԉшивӧј „бԁітеԉност" маска улӧ ҫебсӧмӧн, кодлӧн ңінӧм абу ӧткоԁыс збыԉ боԉшевістскӧј бԁітеԉностыкӧԁ.

ВЛКСМ ЦК пленумлӧн шуӧмыс требујтӧ врагјаскӧԁ тыш воҙӧ паскӧԁӧм, вооружајтӧ комсомоԉецјасӧс троцкістјаскӧԁ, бухарінецјаскӧԁ ԁа буржуазнӧј националістјаскӧԁ тышын благоԁушіjе ԁа лантӧԁчӧмлы паныԁ, вооружајтӧ карјерістјаслы, перестраховщікјаслы ԁа самостраховщікјаслы паныԁ тышӧ.

Комсомолыс воспітатеԉнӧј могсӧ вунӧԁӧмын сіҗӧ објасңајтӧ і сіјӧ, мый комсомол раԁјас соԁӧны вывті ңӧжјӧ. Ӧԁ ем міјан томјӧз, коԁјас кӧсјӧны пырны комсомолӧ. Бӧрја вояс чӧжӧн зев јона кыптіс проізводственнӧј ԁа поліԏіческӧј актівностыс советскӧј томјӧзлӧн. Но комсомоллӧн організацijаннӧ-поліԏіческӧј ужјыс колӧ сыыс бӧрӧ.

Уна організацijаын іскусственнӧ сӧктӧԁсӧ том мортлы комсомолӧ пырӧм, паԁмӧԁсӧ комсомол раԁјаслыс быԁмӧм.

Сыктыв рајонын 84 колхозыс сӧмын 28-ын ем комсомоԉскӧј організацija. Јемԁінын 93 колхоз вылӧ ем сӧмын 28 колхознӧј організацija. Меԁса омӧԉ ԁелӧыс Сыктывԁінын. Сені 89 колхоз вылӧ ем сӧмын 14 колхознӧј первічнӧј організацija. Ыбын ԁа Пажгаын ем 10 колхозӧн, ставыс 20 колхоз, но сені абу ңӧті колхознӧј організацija. Сыктывкарын 2-ӧԁ номера среԁңӧј школаса велӧԁчыс Комліна пырӧ комсомолӧ 1937-ӧԁ воса нојабр тӧлысьсаң, но пыр-на комсомоԉскӧј організацija ез слӧјмы віԁлавны сылыс шыӧԁчӧмсӧ.

ВЛКСМ ЦК-лӧн V-ӧԁ пленум щӧктіс комсомоԉскӧј організацijаjаслы решітеԉнӧј помавны комсомол раԁјасыс массӧвӧј, огулнӧј вӧтлӧмјаскӧԁ ԁа прімітів мераjас, коԁјас обеспечітӧны комсомоԉецјаслыс шыӧԁчӧмјас ԁа апеԉлацijаjас регыԁӧн віԁлалӧм. Комсомоԉскӧј організацijаjаслӧн леҗӧм ӧшыбкаjас колӧ вескӧԁны меԁса ҫежыԁ каԁӧн.

Комсомол вӧлі, ем і лоӧ Ԉенін—Сталін партіjалӧн вернӧј отсасьсӧн ԁа сылӧн помасьлытӧм резервӧн. Комсомоллӧн могыс сыын, медым воспітывајтны советскӧј томјӧзӧс боԉшевізм самӧн, мужлытӧг вооружајтны міјан рӧԁінаса томјӧзӧс Ԉенін—Сталін непобеԁімӧј веԁӧмӧн.

ВЛКСМ ЦК пленум шуӧм

Ӧшыбкаjас јылыс, коԁјасӧс леҗӧма комсомоԉскӧј організацijаjасӧн комсомолыс вӧтлігјасӧн, ВЛКСМ-ыс вӧтлӧмјаслӧн апеԉлацijаjас ԁінӧ формаԉно-бјурократіческӧј отношеңіjе јылыс ԁа тајӧ тырмытӧмторјассӧ бырӧԁӧм куԅа мераjас јылыс

„Партіjаыс коммуңістјасӧс вӧтлігӧн парторганізацijаjаслӧн ӧшыбкаjас јылыс, ВКП(б)-ыс вӧтлӧмјаслӧн апеԉлацijаjас ԁінӧ формаԉно-бјурократіческӧј отношеңіjе јылыс ԁа тајӧ тырмытӧмторјассӧ бырӧԁӧм куԅа мераjас јылыс" ВКП(б) ЦК јанварскӧј Пленумлӧн шуӧмыс тырвыјӧ относіԏчӧ і Ԉенінскӧј комсомол організацijаjаслы.

Сталін јорт ңе ӧтчыԁ вескӧԁліс вніманіjесӧ комсомоԉскӧј організацijаjаслыс ԁа ВЛКСМ-са вескӧԁлысјаслыс ВЛКСМ-са шленјас ԁінӧ вніматеԉнӧј, чуткӧј ԁа інԁівіԁуаԉнӧј поԁхоԁ коланлун вылӧ, торјӧн ВЛКСМ раԁјасыс комсомоԉецјасӧс вӧтлӧм јылыс вопросјас решајтігӧн.

Сталін јортлӧн тајӧ інԁӧԁјасыс петӧмӧн, ВЛКСМ ЦК ңе ӧтчыԁ требујтліс став комсомоԉскӧј організацijаjаслыс бырӧԁны комсомоԉецјас ԁінӧ безԁушнӧј, ңечуткӧј, формаԉно-бјурократіческӧј поԁхоԁ.

ВЛКСМ ЦК-лӧн пленум 1937-ӧԁ воса мај 5-ӧԁ лунӧ інԁыліс, мый:

„Ԉенінскӧј комсомоллӧн став уҗјыс преслеԁујтӧ ӧті цеԉ— томјӧзӧс коммуңізм самӧн, коммуңістіческӧј партіjалы ԁа сылӧн Сталінскӧј Центраԉнӧј Комітетлы преԁанност самӧн воспітајтӧм. Комсомолын унҗык, кущӧмкӧ мӧԁ общественнӧј організацijаын ԁорыс, должен петкӧԁлысьны јӧз ԁінӧ меԁса чуткӧј, меԁса вніматеԉнӧј ԁа тӧжԁысьана јорт нога поԁхоԁ, і ңе јӧз ԁінӧ вообще, а быԁ том морт ԁінӧ торјӧн. Татӧг оз вермы лоны і сорңі кущӧмкӧ воспітаңіjе јылыс.

Уна комсомоԉскӧј вескӧԁлысјас-жӧ вунӧԁісны воспітаңіjелӧн тајӧ главнӧј условіjе јывсыс ԁа взыскаңіjејас мера пыԁԁі приміңајтӧны сӧмын ӧті крајңӧјӧс—вӧтлӧм. Налы ңінӧм оз сулав, ԁелӧын разберітчытӧг, сіјӧ ліԁӧ мӧԁ комсомоԉецкӧԁ сорңіттӧг, вӧтлыны сіјӧс, ԁа весіг мукӧԁ ԁырјыс заочнӧ, комсомолыс; сетны сылы, і бара-жӧ мукӧԁ ԁырјыс заочнӧ, взыскаңіjе. Комсомолса ӧткымын вескӧԁлысјас, тыԁалӧ, мӧвпалӧны, мый сы вӧсна мый комсомол ем уна міліон лыԁа організацija, то ңінӧм оз ло, сіјӧ раԁыс-кӧ лоӧ ӧті-мӧԁ со, а то і сурс комсомоԉец. Томјӧз суԁба ԁінӧ тащӧм поԁхоԁыс протіворечітӧ комсомоллӧн, кыҗі воспітаңіjе організацijалӧн став сущностыслы, ԁа ем вреԁнӧј, ңебоԉшевістскӧј поԁхоԁ".

І воҙӧ, комсомоллӧн Централнӧј Комітет 1937-ӧԁ воса мај 23-ӧԁ лунса аслас шуӧмын гіжіс:

„Щӧктыны первічнӧј організацijаjаслы, раjкомјаслы, обкомјаслы, крајкомјаслы ԁа нацреспублікајасса комсомол ЦК-јаслы 1937-ӧԁ воса октабр 15-ӧԁ лунӧҙ вылӧв віԁлавны асьныс шуӧмјассӧ 1936-ӧԁ воын ԁа 1937-ӧԁ воса первој кварталын ВЛКСМ-ыс став вӧтлӧмјас јылыс тащӧм мотівјас куԅа: сојузнӧј ԁа проізводственнӧј ԁісціпліна нарушајтӧмјас, сојузнӧј објазанностјас олӧмӧ пӧртӧм, ԁа бытовӧј проступокјас, ставныс најӧс комсомолӧ восстановітӧмӧн, коԁӧс вӧлі вӧтлӧма тырмымӧн поԁувјастӧг.

Комсомолыс ңеправіԉнӧ вӧтлӧмјасӧс восстановітӧм заводітны первічнӧј організацijаjасӧн".

1937-ӧԁ воса августын ВЛКСМ ЦК вылыс інԁіс комсомоԉецјас ԁінӧ формаԉно-бјурократіческӧј поԁхоԁ леҗны поҙтӧмлун вылӧ.

„Осуԁітны комсомоԉецјаслӧн суԁба ԁінӧ најӧс вӧтлӧм ліԁӧ комсомолӧ восстановітӧм јылыс вопросјас обсуждајтігӧн тајӧ безԁушнӧј формаԉнӧј поԁхоԁлыс существујтыс практіка. Објажітны комсомол комітетјасӧс обеспечівајтны мед ыжыԁ јорт нога вніманіjе ԁа чуткӧј отношеңіjе вӧтлӧм ліԁӧ комсомолӧ восстановітӧм јылыс вопрос решітігӧн, комсомоԉецјаслӧн вӧчӧм проступокјас бура тӧԁмалӧмӧн; ңе вајӧԁны став ԁелӧсӧ сӧмын анкетнӧј ԁа біографіческӧј ԁаннӧјјас тӧԁмалӧмӧ, комсомоԉецјасӧс меԁвоҙ существо серӧныс, мӧԁ ногӧн-кӧ поліԏіческӧј ԁа ԁелӧвӧј качествојас серті, народлы, коммуңістіческӧј партіjалы, советскӧј властлы налӧн преԁанност серті ԁонјалӧмӧн" (ВЛКСМ ЦК IV пленумлӧн шуӧмыс).

Партіjалӧн інԁӧԁјас ԁа ВЛКСМ ЦК-лӧн шуӧмјас вылӧ віԁтӧг, комсомоԉскӧј організацijаjас ВЛКСМ-лы раԁјассӧ фашізмлӧн троцкістско-бухарінскӧј агентјасыс весалӧм куԅа уж нуӧԁігӧн леҗісны серјознӧј ӧшыбкаjас ԁа ізвращеңіjејас, коԁјас мешајтӧны Ԉенінскӧј комсомолӧс народлӧн врагјас—троцкістско-бухарінскӧј шпіонјасыс ԁа вреԁітеԉјасыс воҙӧ весалӧмлы.

Ем ңе еща фактјас, кор комсомоԉскӧј організацijаjас огуԉнӧ, проверіттӧг, поԁулавтӧг вӧтлалӧны ВЛКСМ раԁјасыс честнӧј, коммуңістіческӧј партіjалы ԁа советскӧј властлы преԁаннӧј комсомоԉецјасӧс, шеԁӧԁӧны најӧс уж вылыс вештӧма ԁа учебнӧј завеԁеңіjејасыс вӧтлӧм, оз геҗӧԁа јӧзӧԁны честнӧј комсомоԉецјасӧс, сы вылӧ поԁувјас іметтӧг, народлы ԁа врагјаслы отсасьысјасӧн.

Комсомолыс массӧвӧја вӧтлалӧмјас куԅа вӧтлӧмјастӧг ңекущӧм поԁувјастӧг „враждебнӧј елементјасӧн" ліԁӧ „народ врагјаслы отсасьысјасӧн" німтӧмӧн торја ңеблагополучнӧј організацijаjас емӧс організацijаjас: Јарославскӧј, Гружінскӧј, Курскӧј ԁа Омскӧј.

Јарославскӧј областнӧј організацijаын 1937-ӧԁ во чӧжӧн вӧтлӧма комсомолыс—969 мортӧс кыҗі „враждебнӧј елементјасӧс", „ԁвурушңікјасӧс" ԁа „народлӧн врагјаскӧԁ јітчӧмјасӧс". Но, кыҗі тыԁовтчіс, проверка бӧрын тајӧ вӧтлӧмјасыс унҗыкыс вӧліны ңеправіԉнӧјӧс. Јарославскӧј областын комсомол Рыбінскӧј горком вӧтліс ВЛКСМ раԁјасыс Смарчков јортӧс, „народлӧн врагјаскӧԁ јітӧԁыс". Тајӧ шуӧмсӧ проверітігӧн тыԁовтчіс, мый народлы врагјаскӧԁ комсомоԉец Смарчковлӧн „тајӧ јітӧԁыс" вӧлі сыын, мый сылӧн бабушкаыс овліс ңаңкаԁӧн кущӧмкӧ Тітова орԁын, коԁі нуӧԁліс антісоветскӧј уж.

Омскӧј областын ВЛКСМ Голышмановскӧј раjкомӧн вӧлі вӧтлӧма комсомолыс Костенко ԁа Почітајев јортјасӧс „народлӧн враг Кожевніковкӧԁ јітӧԁыс". І тајӧ-жӧ мотівјас серӧныс најӧс вӧлі вештӧма уж вылыс. Став тајӧ ԁелӧсӧ расслеԁујтігӧн-жӧ тыԁовтчіс, мый Кожевніковӧс, кыҗі народлыс врагӧс, вӧлі разоблачітӧма бурещ Почітајев ԁа Костенко јортјаслӧн матеріалјас серті.

Москва карын ВЛКСМ Ԉенінскӧј раjком вӧтліс комсомолыс Московскӧј

(Воҙӧ віҙӧԁ 2-ӧԁ лістб.)

ВЛКСМ ЦК пԉенум шуӧмлӧн проԁолжеԋiје

ԏексԏiԉнӧј iнсԏiтутса студенԏ К. Подгорныј јортӧс, формуԉiровкаӧн: „кыӡi разоружiтчытӧм троцкiстӧс“. Проверка ԁырi тыԁовтчiс Подгорныј јортӧс тащӧм вӧтлӧмыслӧн тырвыјӧ поԁувтӧмлун. Подгорныј јорт шыӧԁчылiс ВЛКСМ Московскӧј обкомса комсомоԉӧ прiмiтӧм ԁа вӧтлӧм куԅа комiссiјаӧ жалӧбаӧн комсомол Леԋiнскӧј рајкомлӧн ԋеправiԉнӧј ԁејствiјејас вылӧ. Но Подгорныј јортлӧн жалӧбаыс кујлiс комiссiјаын 1937-ӧԁ воса мајсаԋ 1938-ӧԁ воса јанварӧӡ разберiттӧг.

Уна комсомоԉскӧј органiзацiјајас, комсомоԉецјаслы налы гӧгӧрвотӧм вопросјас разјаснајтӧм пыԁԁi, вӧтлӧны најӧс комсомолыс, кыӡi „поԉiтiческi ԋеблагонаԁӧжнӧјјасӧс“, кыӡi „народлыс врагјасӧс“.

Сiд, например, Курскӧј областын ВЛКСМ Щiгровскӧј рајком, Бакулiн јортлы ӧтi странаын социализм стрӧитӧм јылыс вопрос разјасԋiтӧм пыԁԁi, вӧтлiс сiјӧс комсомолыс. Бакулiн јортӧԁ јiтӧԁыс рајком вӧтлiс нӧшта 7 мортӧс, сы лыԁын: Кашщенко јортӧс ԁа Голеԋiщев јортӧс. Најӧс вӧтлӧма кыӡi „троцкiстскӧј последышӧс—Бакулiнӧс јарӧја ԁорјысјасӧс“ ԁа вӧлi лiшiтӧма техԋiкумын ԁiплом зашщiщајтан правоыс, а комсомолка-студентка Галдiна јортӧс тајӧ-жӧ помкајас куԅаыс вӧлi вӧтлӧма комсомолыс ԁа профсојузнӧј органiзацiјаыс. ВЛКСМ Курскӧј обком поԁтверԁiтiс тајӧ шуӧмјассӧ ԁа сыкӧԁ ӧтщӧщ вӧтлiс комсомолыс ԁа вештiс уж вылыс ВЛКСМ Щiгровскӧј рајкомса секретар Алексејев јортӧс сыыс, мыј сiјӧ „сормӧмӧн“ вӧтлiс комсомолыс Бакулiн јортӧс. Бакулiн јортӧс вӧлi восстановiтӧма комсомолӧ ВЛКСМ Централнӧј Комiтетӧн кыӡi ԋеправiԉнӧ вӧтлӧмӧс.

ВЛКСМ Курскӧј обком вештiс уж вылыс ԁа сувтӧԁiс ВЛКСМ Мантуровскӧј рајкомса пропагандiст Иванов јортӧс кыӡi „троцкiстӧс“ комсомолыс вӧтлӧм јылыс вопрос сыыс, мыј Иванов јорт комсомол Курскӧј обкомса первој секретар Уроженко јорткӧԁ спорын возражајтiс ӧтi странаын социализмлӧн окончатеԉнӧј победа јылыс вопрос куԅа сылӧн ԋеправiԉнӧј вiӡӧԁласјаслы паныԁ. Уроженко јорт, тајӧ вопросас ачыс разберiтчытӧг, кӧсјiс путајтны Иванов јортӧс сылӧн правiԉнӧј вiӡӧԁласјас вылыс ԁа вӧчiс, кыӡi чеховскӧј унтер Прiшiбејев,—вештiс Иванов јортӧс пропаганԁiстскӧј уж вылыс кыӡi „троцкiстӧс“.

Сталiн јорт Иванов јорт пiсмӧ вылӧ аслас вочакывјын гiжӧ.

„Тiјан пiсмӧыс тыԁалӧ, мыј Уроженко јорт кутчысӧ мукӧԁ, ԋе зiк леԋiнскӧј вiӡӧԁласјасӧ. Сiјӧ вӧлӧм-кӧ, утверждајтӧ, мыј „мiјан ӧнi ем социализмлӧн окончатеԉнӧј победа ԁа ем полнӧј гарантiја интервенцiјаыс ԁа капитализм реставрацiјаыс“. Оз вермы лоны сомнеԋiје, мыј Уроженко јорт вужвыјӧныс ԋе прав. Уроженко јортлыс тащӧм утвержԁеԋiјесӧ вермас лоны објасԋiтӧма сӧмын окружајтыс ԁејствiтеԉност гӧгӧрвотӧмӧн ԁа леԋiнiзмлыс елементарнӧј положеԋiјејас тӧԁтӧмӧн, лiбӧ-жӧ зазнајтчӧм том чиновнiклӧн тыртӧм хвастовствоӧн“. (I. Сталiн).

Комсомолса вескӧԁлысјас долженӧс решiтеԉнӧја бырӧԁны вескӧԁлӧмын iмеiтчыс унтер прiшiбејевскӧј метоԁјас, коԁјас вајӧны жуҗыԁ вреԁ томјӧзӧс коммуԋiстiческӧја воспiтајтан став ԁелӧлы ԁа позорiтӧны Леԋiнскӧј комсомолӧс; долженӧс вӧтлыны комсомолыс зев вреԁнӧј настроеԋiјејас—бахвалiтӧм, капiталiстiческӧј кыщалӧмлыс опасност вунӧԁӧм ԁа пыр објазанӧс помнiтны, мыј Леԋiнскӧј комсомол ем коммуԋiзм вӧсна воӡӧ лоыс тышыс вылӧ томјӧзӧс воспiтајтыс бојевӧј органiзацiја.

ВЛКСМ раԁјасыс огуԉнӧја вӧтлалӧмјаскӧԁ ӧтщӧщ, шӧкыԁа, комсомол комiтетјас ԁа торја вескӧԁлыс работнiкјас преԁложеԋiје сертi комсомолыс вӧтлӧмјасӧс вешталӧны уж вылыс.

Смоленскӧј областын ВЛКСМ Темкiнскӧј рајком вӧтлiс комсомолыс, быттӧкӧ, народлӧн врагјаскӧԁ јiтӧԁыс учiтеԉ Крупеԋiн јортӧс ԁа шеԁӧԁiс сiјӧс педагогiческӧј уж вылыс вештӧм. Проверка ԁырi тыԁовтчiс, мыј Королев, кодкӧԁ јiтӧԁјасын мыжавсiс Крупеԋiн јорт, вӧлi суԁ улын, но бӧрынжык вӧлi оправԁајтӧма. Сы вылӧ вiӡӧԁтӧг, Крупеԋiн 3 тӧлысь чӧж олiс уджтӧг. Сӧмын ВЛКСМ ЦК вмешајтчӧм бӧрын сiјӧс вӧлi восстановiтӧма комсомолын ԁа школаын уж вылӧ.

Ивановскӧј областын комсомол Александровскӧј рајком вӧтлiс ВЛКСМ раԁјасыс ԁа шеԁӧԁiс уж вылыс вештӧм учiтеԉ Офiцеров јортӧс кыӡi „троцкiстӧс“. Обком јуӧртiс ВЛКСМ ЦК-ӧ, мыј Офiцеровӧс арестујтӧма НКВԁ органјасӧн. Проверка ԁырi установiтӧма, мыј мыжалӧмјас, коԁјасӧн вӧлi преԁявiтӧма Офiцеров јортлы, лоисны клеветԋiческӧјјасӧн, мыј сiјӧ ԋекор ез арестујтсыв. ВЛКСМ ЦК вмешајтчӧм бӧрын Офiцеров јортӧс вӧлi сiд-жӧ восстановiтӧма комсомолын ԁа школаын уж вылӧ.

ВЛКСМ-ыс вӧтлӧмјас ԁiнӧ огуԉнӧја матыстчӧмӧн, ӧткымын комсомоԉскӧј комiтетјас воԁны сетчӧԅ, мыј завоԁiтӧны вӧтлавны челаԁӧс пiонерскӧј органiзацiјајас ԁа ԁобiвајтчӧны најӧ школаыс вӧтлӧм налӧн народ врагјаскӧԁ јiтӧԁјас јылыс мотiвјас куԅа.

Леԋiнградскӧј ԁа Московскӧј областјасын ВЛКСМ ӧткымын органiзацiјајасын ԁелӧыс воiс сетчӧԅ, мыј комсомоԉскӧј вескӧԁлысјас ԁа пiонерскӧј вожатӧјјас сiн воӡын ԁејствујтiс вражескӧј провокацiја контрреволуцiоннӧј пасјас јылыс, коԁјас быттӧ-кӧ емӧс пiонерскӧј галстукјас зажiмјас вылын. Уна комсомоԉскӧј вескӧԁлысјас сы пыԁԁi, меԁым сетны отпор тајӧ провокацiјаыслы страхујтчӧмӧн, асныс щӧктылiсны пiонерјаслы перјавны зажiмјас пiонерскӧј галстукјасыс, а челаԁӧс, коԁјас ез кӧсјыны перјавны, наказывајтлiсны, торја случајјасын весiг вӧтлалiсны пiонерскӧј органiзацiјаыс.

Емӧс уна фактјас ВЛКСМ-ыс комсомоԉец-студентјасӧс вӧтлӧм ԁа најӧс комсомоԉскӧј органiзацiјајас требујтӧм сертi велӧԁчӧмыс вештӧм јылыс.

Харʼков карса Гаԅетнӧј техԋiкумын ВЛКСМ комiтет вӧтлiс комсомолыс Шулженко јортӧс „народлӧн врагкӧԁ јiтӧԁыс“ ԁа ԁобiтчiс ԁiрекцiја воӡын сiјӧс техԋiкумыс вӧтлӧм. Проверкаӧн установiтӧма, мыј Шулженко јортлӧн народлы врагкӧԁ ԋекущӧм јiтӧԁ ез вӧв. ВЛКСМ ЦК вмешатеԉство бӧрын Шулженко јортӧс вӧлi восстановiтӧма комсомолын i техԋiкумын.

Тбiлiсскӧј меԁiцiнскӧј iнститутса комсомоԉскӧј органiзацiја вӧтлiс комсомолыс Мегрешвiлi јортӧс ԁа ԁобiтчiс ԁiрекцiја воӡын сiјӧс iнститутыс вӧтлӧм. Сы јылыс ВЛКСМ ЦК-ын вопрос решiтiгӧн преԁјавiтӧм мыжалӧмјас ез поԁтверԁiтчыны. I Мегрешвiлi јортӧс, ԋекущӧм взыскаԋiјетӧг, комсомолын вӧлi восстановiтӧма.

Мыјӧн-жӧ објасԋiтны тајӧ ԁа тащӧм сама фактјассӧ?

Меԁвоӡ сiјӧн, мыј ВЛКСМ-са вескӧԁлыс работԋiкјас пӧвсын емӧс карјерiстјас, коԁјас зiлӧны отличiтчыны комсомолыс вӧтлӧмјас вылын ԁа страхујтны асныс бдiтеԉност тырмытӧмын лоны вермана мыжалӧмјасыс. Сещӧм карјерiстјасыс лыԁԁӧны, мыј комсомоԉец вылӧ-кӧ сетӧма шыӧԁчӧм, кӧт i ԋеправiԉнӧјӧс, колӧ кыԅ поԅӧ ӧԁјӧжык сыыс мынтӧԁчыны ԁа буреш сiјӧн страхујтны ассӧ бдiтеԉност тырмытӧмын мыжалӧмјасыс. Тајӧ карјерiстјасыс сы могыс, меԁым аслыныс петкӧԁчыны бдiтеԉнӧјӧн, ԁасӧс быԁ помка вӧтлавны комсомоԉецјасӧс ВЛКСМ раԁјасыс.

Свердловскӧј областын ВЛКСМ Јегоршiнскӧј рајкомса секретар Костарев јорт, комсомоԉец Красiԉнiков јылыс вопрос вiԁлалiгӧн комсомоԉскӧј собраԋiје вылын прiсутствујтӧмӧн, зајавiтiс: „Мыј мiјанлы вӧԅiтчыны ԁа проверајтны матерiалјас, ыстам обкомӧ, сенi разберiтчасны, перегнiтам-кӧ, то вескӧԁасны. Колӧ вӧтлыны“.

Комсомолын народлӧн нӧшта разоблачiттӧм - на врагјас ԁа налӧн отсасысјас, провокацiоннӧј целјасын, котыртӧны клеветԋiческӧј шыӧԁчӧмјас сетӧм ԁа горзӧны бдiтеԉност јылыс сы могыс, меԁым вештыны асланыс вылыс кучкӧм, сы могыс, меԁым вражԁебнӧј целјасын порочiтны честнӧј, партiјалы ԁа советскӧј властлы преԁаннӧј комсомолса шлеԋјасӧс.

ВЛКСМ Архангеԉскӧј обкомса вӧвлӧм секретар Кожiн, ӧнi народлӧн разоблачiтӧм враг, умышленнӧ шелмујтiс честнӧј комсомоԉецјасӧс, налы „врагјаслыс“ ԁа „ԁвурушԋiкјаслыс“ јарлыкјас ӧшлӧмӧн.

Сещӧм-жӧ поԁлӧј провокацiјаӧн уж нуӧԁлiс народлӧн враг Петухов ВЛКСМ Архангеԉскӧј горкомын.

Ивановскӧј областын ВЛКСМ Јурјев-Поԉскӧј рајкомса вӧвлӧм секретар Махлов, ӧнi народлӧн разоблачiтӧм враг, котыртiс ВЛКСМ-ыс массӧвӧј вӧтлӧмјас, „вражԁебнӧј ԁејствiјејасын“, „саботажын“ комсомоԉецјасӧс мыжалӧмӧн, а народлыс збыԉ врагјасӧс ԁа моралнӧ разложiтчӧмјасӧс бостiс аслас ԁорјӧм улӧ.

Народлӧн маскiрујтчӧм врагјас быԁ ногыс старајтчӧны лӧсӧԁны комсомоԉскӧј органiзацiјајасын ԋеԁоверiјелыс ԁа лiшнӧј поԁозрiтеԉностлыс обстановка, кор быԁӧнӧс, коԁi выступајтӧ коԁӧн-кӧ шелмујтӧм комсомоԉецӧс ԁорјӧмӧн, пыр-жӧ мыжалӧны народлӧн врагјас ԁiнӧ мiрiтчӧмын, колана бдiтеԉност абутӧмын.

Ӧткымын комсомоԉскӧј вескӧԁлысјас, тајӧ вражескӧј провокацiјајасӧ разоблачiтӧм пыԁԁi, оз гежӧԁа асныс мунны врагјас повоԁ улын ԁа, ԁелӧ сущностьын разбiрајтчытӧг, вӧтлалӧны ВЛКСМ-ыс преԁаннӧј ԁа честнӧј комсомоԉецјасӧс.

Каԁ гӧгӧрвоны, мыј комсомолыс поԁулавтӧм вӧтлӧмјас, јӧз ԁiнӧ, ВЛКСМ шлеԋјас ԁiнӧ безԁушнӧј отношеԋiје, выгоԁнӧјӧс народ врагјаслы, сы вӧсна мыј тащӧм антiбоԉшевiстскӧј ԁејствiјејас кӧԅӧны лiшнӧј поԁозрiтеԉност ВЛКСМ раԁјасын, вӧчӧны ВЛКСМ-ыс ԋеправiԉнӧ вӧтлӧмјас ԋеԁовоԉство ԁа скӧрмӧм, а фашiзмлӧн троцкiстско-бухарiнскӧј агентјас оз гежӧԁа крукыштны тащӧм ԋеԁовоԉнӧј ԁа скӧрмӧм јортјассӧ ԁа кыскыны најӧс ас бӧрсаныс вражескӧј нурӧ.

Уна комсомоԉскӧј работԋiкјас ез вӧчны поԉiтiческӧј вывоԁјас ВЛКСМ-ыс огуԉнӧј ԁа ԋеправiԉнӧј вӧтлалан фактјасыс, ез пырны комсомоԉецјассаӧ вӧвiс жалобајас ԁа апеллацiјајас существоӧ, переԁоверiтчыны апеллацiјајас вiԁлалӧм куԅа зев важнӧј уж ВЛКСМ-ӧ прiмiтӧм ԁа вӧтлӧм куԅа комiссiјајаслы. Проверка-жӧ петкӧԁлiс, мыј сiјӧ комiссiјајасыс ӧрӧмаӧс комсомоԉскӧј руковоԁствоыс ԁа најын ыжыԁало бјурократiзм ԁа волокiта. Уна со апеллацiјајас оз вiԁлавсыны ԋекымын тӧлысјасӧн, ԁа, кыӡi правiлӧ, тајӧ комiссiјајасыс механiческi штампујтӧны комсомолыс вӧтлӧм јылыс ВЛКСМ рајкомјаслыс шуӧмјассӧ. Комсомол Кујбышевскӧј обкомын ӧнӧԅ абу вiԁлалӧма 485 апеллацiја, Белоруссiјаса комсомол ЦК-ын—425, Узбекiстанса ЛКСМ ЦК-ын—401, Вороԋежскӧј обкомын—358, Тамбовскӧј обкомын—308 ԁа ВЛКСМ Алтајскӧј крајкомын—332 апеллацiја.

Комсомолыс вӧтлӧм јылыс вопросјас решајтiгӧн, ВЛКСМ-ыс вӧтлӧмјаслыс апеллацiјајас вiԁлалiгӧн сущеcтвујтӧ ԋевԋiмателнӧј, безԁушнӧј поԁхоԁ. Уна комсомоԉскӧј комiтетјас оз разбiрајтчыны комсомоԉецӧн вӧчӧм сiјӧ лiбӧ мӧԁ мыж помкајасын, ԁа пыр-жӧ вӧтлӧны сiјӧс комсомол раԁјасыс. Оз-ӧмӧј поԅ, комсомоԉецӧс ВЛКСМ раԁјасыс вӧтлытӧԅ, вӧчны сылы преԁупрежԁеԋiје, сiјӧ-кӧ оз ԁејствујт—пуктыны на вiԁ, сетны выговор, сетны срок iсправiтчӧм вылӧ? Нiнӧм тащӧмыс, кӧт i жал, комсомоԉскӧј органiзацiјајасын оз вӧчсы. Јӧз ԁiнӧ, комсомоԉецјаслӧн суԁба ԁiнӧ внiмателнӧј отношеԋiје оз тырмы ВЛКСМ комiтетјас ужын.

Грубӧј ӧшыбкајас, коԁјасӧс лоӧма комсомолыс вӧтлалiгӧн ВЛКСМ органiзацiјајасын, лоӧны нӧшта i сы вӧсна, мыј уна комсомоԉскӧј вескӧԁлысјас вунӧԁӧны комсомоԉскӧј органiзацiјајаслӧн воспiтателнӧј роԉ јылыс, а пӧвсыс ӧткымынјас, асланыс слаб поԉiтiческӧј поԁготовка вӧсна воспiтателнӧј уж вежӧны аԁмiнiстратiвнӧј прiјомјасӧн, горзӧмӧн. Тајӧ ӧшыбкајасыс петкӧԁлӧны сiд-жӧ комсомоԉскӧј органiзацiјајасын тырмытӧм крiтiка ԁа ас крiтiка јылыс ԁа ӧткымын комсомоԉскӧј работԋiкјаслӧн комсомоԉецјаслӧн массајасыс орӧԁчӧм јылыс.

ВЛКСМ ЦК-лӧн пԉенум требујтӧ став комсомоԉскӧј органiзацiјајаслыс ԁа најӧ вескӧԁлысјаслыс боԉшевiстскӧј бдiтеԉност став мерајасӧн кыпӧԁӧм, комсомолын народлыс маскiрујтчӧм врагјасӧс воӡӧ разоблачајтӧм, вужнас бертӧм ԁа вескӧԁлӧмын унтер-прiшiбејевскӧј метоԁјас ӡiкӧԁ бырӧԁӧм, коԁјас вылӧ iнԁылiс Сталiн јорт комсомоԉец Иванов јортлы аслас пiсмӧын.

ВЛКСМ ЦК-лӧн пԉенум лыԁԁӧ ВЛКСМ став органiзацiјајаслыс зев важнӧј могӧн—комсомолыс вӧтлiгјасӧн лоӧм грубӧј ӧшыбкајас iсправiтӧм, ВЛКСМ-са шлеԋјас ԁiнӧ огуԉнӧј, валӧвӧј поԁхоԁ бырӧԁӧм.

Боԉшевiстскӧј бдiтеԉност, кыӡi велӧԁӧ мiјанӧс коммуԋiстiческӧј партiја, сыын, меԁым кужны разоблачајтны врагјасӧс, кыӡi кӧт најӧ ез маскiрујтчыны, кӧт кущӧм iзворотлiвӧјӧс ԁа хiтрӧјӧс најӧ ез вӧвны, а ԋе сыын, меԁым разберiтчытӧг, сiс перестраховка целјасӧн, вӧтлавны ВЛКСМ раԁјасыс гојасӧн комсомо-

(Помсӧ вiӡӧԁ 3-ӧԁ лiстӧ.)

ВЛКСМ ЦК пԉенум шуӧмлӧн пом

лецјасӧс. Комсомоллӧн став организацијајасыс објазанӧс петкӧдлыны осторожност ԁа јорт нога тӧжԁысӧм комсомолыс вӧтлӧм јылыс либӧ комсомолецјасӧс најӧ правојасын восстановитӧм јылыс вопросјас решајтігӧн.

ВКП(б) ЦК јанварскӧј Пленумлӧн шуӧмјасыс петӧмӧн, ВЛКСМ ЦК-лӧн пԉенум објазывајтӧ став комсомоԉскӧј организацијајасӧс:

1. Бырӧԁны ԅікӧԅ торја комсомоԉецјаслӧн суԁба ԁінӧ најӧс вӧтлӧм јылыс либӧ комсомолын восстановитӧм јылыс вопросјас віԁлалігӧн бездушнӧј, формаԉнӧј подходлыс существујтыс практіка. Решітеԉнӧ помавны ВЛКСМ раԁјасыс массӧвӧј, огуԉнӧј вӧтлалӧмјаскӧд.

Објажітны комсомол став комітетјасӧс пыр-жӧ сетавны комсомоԉскӧј документјас комсомолын восстановітӧмјаслы ԁа кыскыны најӧс комсомоԉскӧј организацијајас ужын участвујтӧмӧ.

2. Чорыԁа наказывајтны, комсомолын вескӧдлана уж вылыс вештытӧԅ, сіјӧ работнікјасӧс, коԁјас огуԉнӧја вӧтлалӧны ВЛКСМ-ыс, лекӧны честнӧј ԁа коммунизм ԁелӧлы преԁаннӧј комсомоԉецјасӧс шеԉмујтӧм ԁа народ врагјас ԁінӧ арталӧм.

3. Бырӧԁны ВЛКСМ-ӧ прімітӧм ԁа вӧтлӧм куԅа комиссијајас обкомјас, крајкомјас ԁа нацреспубԉікајасса КСМ ЦК-јас бердыс. Установітны, мыј комсомоԉецјасаԋ воыс апеԉԉацијајас віԁлалӧм ԁолжен вӧчсыны вескыԁа обкомӧн, крајкомӧн, нацреспубԉікаса КСМ ЦК-ӧн апеԉԉирујтыс ԁырјі.

4. Објажітны став первичнӧј ԁа рајоннӧј комсомоԉскӧј организацијајасӧс ВЛКСМ раԁјасыс вӧтлӧм ԁа комсомоԉскӧј взыскаԋијејас сетӧм јылыс вопросјас віԁлавны објазатеԉнӧ комсомоԉецјас ԁырјі, коԁлӧн мыжыс обсуждајтсӧ. Комсомолыс вӧтлӧм јылыс либӧ комсомоԉскӧј взыскаԋије сетӧм јылыс первичнӧј организацијалӧн быԁ шуӧм објазатеԉнӧ вынсӧԁсӧ ВЛКСМ рајкомӧн комсомоԉец ԁырјіыс.

Разјасԋітны став комсомоԉецјаслы, мыј комсомолыс вӧтлӧм јылыс либӧ взыскаԋијејас сетӧм јылыс ВЛКСМ рајкомјаслӧн, горкомјаслӧн шуӧмыс вермасны обжалујтӧма комсомоԉецӧн обкомӧ, крајкомӧ ԁа нацреспубԉікаса комсомол ЦК-ӧ, ВЛКСМ ЦК-ӧԅ.

5. Щӧктыны став обкомјаслы, крајкомјаслы ԁа нацреспубԉікајасса КСМ ЦК-јаслы 3 тӧлыс чӧжӧн віԁлавны комсомоԉецјаслыс став апеԉԉацијајассӧ, коԁјас емӧс комітетјасын.

6. Установітны, мыј комсомол комітетјас, неправиԉнӧ вӧтлӧмјасӧс ВЛКСМ шԉенјас правојасын восстановлајтігӧн, објазанӧс асланыс шуӧмјасын стӧча инԁыны, ВЛКСМ кущӧм рајком, горком ԁолжен сетны комсомолын восстановітӧмлы комсомоԉскӧј документјас.

7. Објажітны комсомол став организацијајасӧс ВЛКСМ-ыс вӧтлӧм јылыс асланыс шуӧмјасын стӧча јаснӧја гіжны вӧтлӧмлыс мотівјас сы могыс, медым вылынжык суалаыс организацијајас вермісны провеԉітны сіјӧ шуӧмјасыслыс правиԉностсӧ.

8. Објажітны ВЛКСМ организацијајасӧс кыскыны кывкутӧмӧ јӧзӧс, коԁјас мыжаԁӧс комсомолса сіјӧ либӧ мӧԁ шԉен вылӧ клеветаын; тырвыјӧ реабиԉітирујтны комсомоԉецјасӧс, коԁјасӧс клеветајтісны, ԁа јӧзӧԁны реабиԉітација јылыс шуӧмјас печатын сіјӧ случајын, кор сіјӧ комсомоԉецсӧ ԁіскреԁітирујтыс матеріалјассӧ вӧлі вожжык јӧзӧԁӧма.

9. Објажітны обкомјасӧс, крајкомјасӧс ԁа нацреспубԉікајасса КСМ ЦК-јасӧс обеспечитны соответствујушщӧј сӧветскӧј ԁа хоԅајственнӧј органјас пыр уж вылӧ устроітӧм ԁа велӧԁчӧмын восстановітӧм комсомолыс вӧтлӧмкӧд јітӧԁын вештӧмјасӧс.

Первој колхознӧј театр

Март тӧлыс мӧԁ жынјын Абјачојын воссӧ первој переԁвижнӧј колхознӧј театр.

Театрлыс творческӧј составсӧ Комі АССР берԁса іскусство ԁелӧјас куԅа комітетӧн вынсӧԁӧма 16 мортыс. Ԁіректорӧн вынсӧԁӧма комсомолец Паршуков јортӧс ԁа художественнӧј руковоԁітеԉӧн комсомолец Ԃјаконов јортӧс (Комі національнӧј театрса артіст).

Театр кутас обслужівајтны Летка, Луз ԁа Сыктыв рајонјас. Таво театр сетас 120 спектакԉ (3 пјеса ԁа 1 концерт). Меԁвоԅԅа постановка лӧсӧԁсӧ мај 1-ој лун кежлӧ.

Колхознӧј театрын ужавны мунӧны комі театрыс комсомолка-артістка Пунегова ԁа стуԁіјајын велӧԁчысјас—бајаніст Кузнецов ԁа Јершова.

Каԁ-ԋін паԉӧԁны

Вомынса начаԉнӧј школаса велӧԁыс І. П. Попов пыр јуӧ. Март 5-ӧԁ лунӧ воӧма школаас саԁтӧм коԁӧн ԁа классас усӧма. Велӧԁчысјассӧ сесса вісталӧма гортаныс: талун-пӧ јӧввыв субӧта, мунӧј ісладӧј. Школаыс челаԁӧс ыстӧм бӧрын Попов петас ывлаӧ ԁа щӧктас кык велӧԁчыс нылкаԁӧс кыскавны ассӧ ԁаԁӧн туј куԅа.

Поповлы РОНО сетліснын выговор јуӧмыс, но Попов ез ԁурԁы јуӧмыс. Мі думајтам, мыј тащӧм велӧԁысыԁ абу сӧветскӧј школаын велӧԁысьыс. Ог тӧԁӧј мыј думајтӧны Јемԁін РОНО-са вескӧԁлысјас. А каԁ-ԋін есӧ Поповӧс паԉӧԁны јуӧмыс

Колхозник.

Март 11—13-ӧԁ лунјасӧ муніс Комі АССР-са Іполкомлӧн VIII-ӧԁ пԉенум. Снімок вылыј: СССР Верховнӧј Сӧветса ԁепутатјас Пуԁова, Јелісејев ԁа Ветошкін ԁа мукӧԁ јортјас пукалӧны пԉенум заседније вылын.

Австріја Германијаӧн оккупірујтӧм

Германскӧј уԉтіматум

ПАРІЖ, 11. Татчӧ воӧны Австріјасаԋ вывті тревожнӧј јуӧрјас. Паріжын паскалі јуӧр, коԁ серті германскӧј правітеԉство преԁјавітіс австріјскӧј правітеԉстволы уԉтіматум. Сіјӧ уԉтіматумас германскӧј правітеԉство требујтӧ март 13-ӧԁ лун кежлӧ назначітӧм пԉебісціт отсрочітӧм, а сіԅ-жӧ Шушнігглыс премјер-міністр пост вылыс отставка ԁа сіјӧ пост вылӧ Зејсс-Інквартӧс назначітӧм. Уԉтіматумлӧн срокыс колӧ талун венскӧј каԁ серті 17 часын.

Зејсс-Інкварт австріјскӧј правітеԉство јурын

ВЕНА, 12. Австріјскӧј телеграфнӧј агентство јуӧртӧ, мыј австріјскӧј правітеԉствоӧн вескӧԁлӧм ас вылас бостыс Зејсс-Інкварт март 11-ӧԁ лунса рытын раԁіо пыр вісталіс, мыј сіјӧ колӧ ас сајас сіԅ-жӧ пыщкӧсса ԁелӧјас ԁа безопасност куԅа міністрлыс пост. „Муныс ԁа торјӧн матысса каԁын лоан событіјејаскӧд јітӧԁын", Зејсс-Інкварт чуксаліс став націонал-соціалістјасӧс ԁа налыс штурмовӧј отрјаԁјасӧс сетны Австріјаын быԁлаын котырталан вылӧ гітлеровскӧј властјаслы, а сіԅ-жӧ поліцијалы отсӧг Австріјаӧс бостӧмын. Зејсс-Інкварт торјӧн коріс став властјассаԋ не петкӧԁлыны некущӧм воԅсасӧм Австріјаӧ локтыс германскӧј војскалы.

ЛОНԀОН, 12. Кыԅі јуӧртӧ Рејтер агентстволӧн венскӧј корреспонԁент, талун асывнас Лінцӧ воісны 3 германскӧј броневік. Сек, кор броневікјас воісны карӧ, 300 германскӧј самоԉот лебалісны кар весті. Броневікјас—рејхсвер колоннајаслӧн авангарԁ, коԁјас локтӧны Австріјаӧ германскӧј граніцасаԋ. Сіјӧ-жӧ корреспонԁент јуӧртӧм серті, Венаӧ воіс германскӧј авіација куԅа міністрӧс вежыс генерал Міԉх.

БЕРЛІН, 13. Германскӧј правітеԉство вештіс англо-французскӧј протест, коԁӧс вӧчӧма Австріјаӧс Германијаӧн оккупірујтӧм куԅа.

ГЕԉСІНКІ, 13. Став Фінляндскӧј печат сетӧ ыжыԁ вніманије австріјса событіјејаслы. „Геԉсінгін саномат" гіжӧ: „способјас, коԁјасӧн Германија полԅујтчіс Австріја бостӧмын, вӧлны асланыс нагԉост ԁа насіԉије серті ӧнӧԅ-на кывлытӧмӧс".

ПРАГА, 13. „Ліԁове Новины", „Ческе Слово" ԁа мукӧԁ газетјасса венскӧј корреспонԁентјаслӧн јуӧрјас серті, Австріјаын став власт кутӧ германскӧј фашістјас кіја сын.

Провінціјајасыс воалӧны јуӧрјас, мыј Австріјаса став карјасын карјасса бургомістрјас, округјасса начаԉнікјас ԁа мукӧԁ аԁміністратівнӧј јӧзӧс вежӧма гітлеровецјасӧн.

ЛОНԀОН, 13. Кыԅі јуӧртӧ Рејтер агентстволӧн венскӧј корреспонԁент 200 сурсыс не ещаԅык германскӧј салдат ԁа сы ԁінӧ соԁтӧԁ сіԅ шусан „австріјскӧј легионса" 40 сурс морт пырісны-нін Австріјаӧ. Вена окрестностјасын суалӧ 18 сурс гӧгӧр германскӧј салдат ԁа 2 сои не ещаԅык бомбарԁіровщік.

Став страна паста гітлеровецјас терыба вештӧны важнӧј постјас вылыс „отечественнӧј фронтса" преԁставітеԉјасӧс ԁа назначајтӧны асшыс сторонікјасӧс. Провінціаԉнӧј властјаслыс уна преԁставітеԉјасӧс вештӧма. Штурмовӧј отрјаԁјас ԁа германскӧј салдатјас тыра 30 военнӧј грузовік март 12-ӧԁ лунӧ луншӧр гӧгӧрын сувтісны канцлер резіԁенција ԁорӧ. Неуна сорӧнжык најӧ вескӧԁісны Венаса рабочӧј кварталјасӧ.

„Тајмслӧн" венскӧј корреспонԁент јуӧртӧ, мыј март 11-ӧԁ лунса војӧ Галлејнса солаԋӧј копіјасын (Залцбург провінціја) ыпыітісны антіфашістскӧј забастовкајас. Мӧԁӧм војскајас забастовкајассӧ пӧдтісны.

Мікласлӧн отставка

ЛОНԀОН, 13. Рејтер агентство јуӧртӧ, мыј австріјскӧј президент Міклас петіс отставкаӧ Зејсс-Інкварт требованије куԅа.

ВЕНА, 13. Талун рыт Зејсс-Інкварт чукӧртіс іностраннӧј корреспонԁентјасӧс. Австріјскӧј правітеԉствоса печатлӧн шеф вӧчіс таташ шыӧԁчӧм:

„Презіԁент Міклас муніс отставкаӧ. Сылӧн полномочијејас австріјскӧј конституција 77 статја серті вужӧны Бунԁес-канцлерлы (мӧԁногӧн-кӧ Зејсс-Інквартлы). Австріјскӧј правітеԉство јӧзӧԁіс закон Австріјаӧс Германија ԁінӧ ӧтлаалӧм јылыс. Законлӧн первој статјаыс вісталӧ, мыј:

„Австріја ем германскӧј імперіјалӧн страна". Кыԅі јуӧртіс воӧ печатлӧн шеф, закон мӧԁ статја серті, тајӧ воса апрел 10-ӧԁ лунӧ назначајтсӧ „став јӧзӧн" гӧлӧсујтӧм став „немецкӧј австріјецјас" участвујтӧм ԁырјі, коԁјаслы тырі 20 арӧс, Австріјаӧс Германија ԁінӧ ӧтлаалӧм јылыс вопрос куԅа.

ВЕНА, 13. Тӧрыт рыт Лінц карӧ (вылыс Австріја) локтіс Гітлер уна віԁнӧј германскӧј фашістскӧј чиновнікјас коԉлӧԁӧмӧн, а сіԅ-жӧ германскӧј вооруженнӧј вынјаслӧн верховнӧј штабса вескӧԁлыс генерал Кејтел коԉлӧԁӧмӧн. Луншӧрын Венаӧ пырісны германскӧј војска. Гітлерлы воча Лінцӧ петіс австріјскӧј „правітеԉстволӧн" вылӧ вескӧԁлыс Зејсс-Інкварт" Гітлерӧс чолӧмавны. Зејсс-Інкварт, мукӧԁ сорӧн костын, вісталіс: „Австріја прізнајтӧ аслас вожԁӧн германскӧј" імперіјаса „фјурерӧс" ԁа јӧзӧԁӧ сен-жервенскӧј мірнӧј ԁоговорлыс 88 параграф неԁејствітеԉнӧјӧн". (Тајӧ параграфыс запрещајтіс Австріјаӧс Германија ԁінӧ ӧтувтӧм). Аслас воча кывјын Гітлер вісталіс, мыј Австріјаын „пԉебісціт" лоас нуӧԁӧма регыԁ мысті.

Госуԁарственнӧј обвіԋіԏеԉ—ССР Сојузса Прокурор А. Ја. Вышінскіј јортлӧн реч*)

Сталін јорт муӡлытӧг ускӧԁӧ тӧԁвыланым міјанлы капіталістіческӧј кыщалӧмлӧн опасност јылыс, ԁоказывајтӧ, мыј... „міјан странаса отживајущӧј классјаслӧн сопротівлеԋіјеыс мунӧ ԋе ізолірованнӧја ортсыса мірсыс, а бостӧ поԁԁержка капіталістіческӧј кыщалӧмла ԁорсаԋ“ („Леԋінізм вопросјас“ 386 лістб).

Тӧԁса, мыј і шахтіԋецјас і промпартіјецјас ԋе сӧмын заԋімајтчісны вреԁіԏельствоӧн ԁа ԁасԏісны војна случај кежлӧ ԁіверсіоннӧј актјас, но ԁугԁывтӧг нуӧԁісны шпіонскӧј уж, і колӧ шуны, кыӡі сіјӧ тыԁовтчіс „Промпартіја“ ԇелӧ куӡа, тајӧ шпіонскӧј ужсӧ нуӧԁӧм вылӧ Рамзін котыртіс весіг торја комісија вреԁіԏель профессор Осаԁчіј преԁсеԁаԏельство улын, коԁі вӧлі секі Госпланса преԁсеԁаԏельӧс вежысьӧн. „Промпартіја“ программаын јостысьыліс вніманіје Москваын, Леԋінграԁын, Ԁонбассын, Уралын ԁіверсіјајас вылӧ посјас взрывајтӧмӧн, ж.-ԁ. тујјас порԏітӧмӧн, електростанціјајас взрывајтӧмӧн, завоԁјас ԁа фабрікјас сувтӧԁӧмӧн.

Оз-ӧмӧј міјан странаын іностраннӧј развеԁкајаслӧн ԇјаволскӧј уж јылыс віствас і ԇелӧ англіјскӧј інжеԋерјас Торнтонлӧн, Макԁоналԁлӧн ԁа мукӧԁјаслӧн, 1933 воын „Інтеллідженс-Сервісса“ разоблачітӧм агентјаслӧн, ӧткымын міјан електростанціјајас вылын вреԁіԏельство ԁа ԁіверсіјајас котыртысјаслӧн, јӧзлӧн, коԁјас ԁасԏылісны опорнӧј пунктјас воӡӧ лоан інтервенціјалы.

Оз-ӧмӧј сы јылыс-жӧ, меԁбӧрын, віставны 1936-1937 војасса меԁбӧра суԇебнӧј процессјас, коԁјас разоблачітісны чуԁовішщнӧј преступлеԋіјејас троцкістјаслӧн, зіновјевецјаслӧн ԁа мукӧԁ антісӧветскӧј елементјаслӧн шпіонско-террорістіческӧј банԁајаслыс, коԁјас сувтісны іностраннӧј поліцејскӧј охранкајаслы служба вылӧ, пӧрісны сіјӧ охранкајаслӧн шпіонскӧј ԁа ԁіверсіонно-террорістіческӧј агентураӧ.

Ԁа, сы јылыс тырвыјӧ убеԁіԏельностӧн вісталӧны, горзӧны кошмарнӧј преступлеԋіјејасыс сіјӧ банԁітскӧј шајкајасыслӧн, коԁјасӧс бырӧԁӧма міјан сӧветскӧј суԁ пріговорјас серԏі.

Тајӧс-жӧ тырвыјӧ петкӧԁліс і тајӧ суԇебнӧј процессыс, коԁлӧн главнӧј „геројјасыс“ емӧ „право-троцкістскӧј блоклӧн“ організаторјас ԁа вԁохновіԏельјас, коԁјасӧс ерԁӧԁӧма кыӡі соціалізмлыс, міјан рӧԁіналыс, міјан нароԁлыс закореԋелӧј врагјасӧс.

Тајӧ процессыс вӧчӧ сӧветскӧј госуԁарстволы ԁа Леԋін—Сталін партіјалы паныԁ јӧзлӧн тышлы ітог, коԁјас, кыӡі сіјӧ вӧвлытӧм јарјугыԁа ԁа убеԁіԏельностӧн ԁоказітіс суԇебнӧј слеԁствіје, асланыс став олӧм чӧжныс ветлӧԁлісны маска улын, коԁјас завоԁітісны тајӧ тышсӧ јона воӡ ӧніја каԁыс, коԁјас, гора провокаторскӧј фразајас улӧ сајӧԁчӧмӧн, служітісны ԋе революціјалы ԁа пролетаріатлы, а контрреволюціјалы ԁа буржуазіјалы, коԁјас пӧрјавлісны партіјаӧс, сӧветскӧј властӧс, меԁым уԁобнӧжык вӧчны ізменалыс ассыныс сӧԁ ԇелӧсӧ, меԁым ԁыржык колны разоблачіттӧмӧн.

Презреннӧј преступнікјас ылӧԁлӧмӧн, ліцемеріјеӧн ԁа ԁвурушніческтвоӧн кужісны отсрочітны бӧрја каԁӧӡ асланыс разоблачеԋіјелыс час. Но сіјӧ часыс воіс, ԁа преступнікјасӧс разоблачітӧма, разоблачітӧма тырвыјӧ ԁа помӧӡ.

Маскасӧ ԋещыштӧма. Налӧн збыл чужӧмыс, налӧн збыл обликыс ӧні јаснӧј быԁӧнлы. Быԁӧнлы јаснӧјӧс і налӧн позорнӧј ԇелӧјасыс кущӧм јаснӧј налӧн жалкӧј, позорнӧј уԇелыс.

Ӧніја процесс тырвыјӧ ԁа помӧӡ разоблачітіс ӧні, кыӡі фашістскӧј агентураӧс, ԋе сӧмын троцкістјасӧс, но і бухарінецјасӧс, коԁјас ԁыр каԁ чӧж іскуснӧја маскірујтчісны, іскуснӧја ізбегајтісны асныс, кыӡі мортвіцјасӧс, шпіонјасӧс ԁа провокаторјасӧс разоблачітӧм.

Ӧні помӧӡ тӧԁмалӧма контрреволюціоннӧј шајкаӧ налыс тајӧ пӧрӧмыслӧн став процессӧ, пӧрӧмсӧ,— коԁі наметітчіс важӧн-нін ԁа неӧтчыԁ разоблачітӧма міјан партіјаӧн ԁа лічнӧ Сталін јортӧн.

1918 воын Леԋінлы, кыӡі сӧветскӧј госуԁарствоса главалы паныԁ заговорсаԋ завоԁітӧмӧн, 1918 воын Леԋін вылӧ асьыс преступнӧј кісӧ кыпӧԁӧмӧн, верміс-ӧмӧј помавны Бухарін мӧԁногӧн, ӧніја помалӧм ԁорыс, — поԁсуԁімӧјјаслӧн тајӧ позорнӧј скамјанас, сіјӧ вічысӧ чорыԁ, но справеԁлівӧј суԁ сӧветскӧј нароԁлыс, коԁі проклінајтӧмӧн шуӧ ӧні тајӧ ԋенавістнӧј німсӧ!

Кулакјасӧн соціалізмӧ мірнӧј врастаԋіје јылыс знахарскӧј „теоріјасаԋ“ завоԁітӧмӧн, став тајӧ бӧрја ԁас восӧ партіјакӧԁ ԁа сӧветскӧј нароԁкӧԁ поԁполнӧј тыш нуӧԁӧмӧн, верміс-ӧ мӧԁногӧн помавны асьыс політіческӧј карјерасӧ Бухарін, сыӧн сіјӧс помалӧм ԁорыс, крівлајтчӧмӧн ԁа фігларнічајтӧмӧн весіг ӧні аслас, вермас лоны, меԁбӧрја, смертнӧј час порог вылас!

Партіјалӧн XVI-ӧԁ сјезԁ вылын 1930 воын Сталін јорт, троцкізмлыс ԁвојственностӧс разоблачајтӧмӧн, інԁыліс, мыј тајӧ ԁвојственностнас... „објаснајтӧ сіјӧ факт, мыј асьыс „бешенӧј“, бытӧ-кӧ, атакајассӧ веськыԁвыв уклонісӧјаслы паныԁ троцкізм „(тајӧ капітулантство маска улын)“ пыржык помалӧ накӧԁ, кыӡі маскатӧм капітулантјаскӧԁ блокын“.

Троцкістјас ԁа правӧјјас—сіјӧ капітулантјас. Ӧтіјасыс капітулантјас істерічнӧј, провокаціоннӧј, „революціоннӧј“ фразајас маска улын, мӧԁјасыс—маскатӧм капітулантјас.

Мыјӧн објаснајтӧ троцкістјас ԁа правӧјјас позіціјајаслӧн тајӧ роԁственностыс, ӧта-мӧԁ ԁінас налӧн ԁугԁывтӧм кысӧмыс, блокјас ԁугԁывтӧм корсӧмыс, меԁбӧрын, партіјалы, сӧветскӧј госуԁарстволы ԁа соціалістіческӧј строіԏельстволы паныԁ најӧ тыш разлічнӧј етапјас вылын тајӧ блокјасыслӧн емлуныс?

Тајӧ, гӧгӧрвоана, објаснајтӧ меԁвоӡ троцкістјаслӧн ԁа правӧјјаслӧн соціальнӧј база обшщностӧн, тајӧ објаснајтӧ сіјӧн, мыј і троцкістјас, і правӧјјас петкӧԁлӧны капіталістіческӧј елементјаслыс лічкӧм, коԁјас сопротівлајтчӧны соціалізм успехјаслы, коԁјас оз кӧсјыны мірнӧ ԁа лӧнӧа мунны історіческӧј сцена вылыс.

Тајӧн објаснајтчӧ, кыӡі мі тӧԁам ӧні, сіјӧн, мыј і најӧ і мӧԁјасыс ԇејствујтісны ӧті і сіјӧ-жӧ кӧзајева пріказ серԏі, коԁјас пукалӧны СССР ԁінӧ враждебнӧј іностраннӧј госуԁарствојасса генштабјасын ԁа развеԁкајасын.

Троцкістјас ԁа бухарінецјас уна во сајын-нін лоісны контрреволюціја лагерын, троцкізм ԁа правӧјјас уна во сајын-нін пӧрісны буржуазнӧј контрреволюціјалӧн оруженосецјасӧ. Троцкістјас ԁа правӧјјас уна во чӧж-нін снабжајтӧны контрреволюціоннӧј буржуазіјаӧс сӧветскӧј госуԁарствокӧԁ тышкасӧм вылӧ оружіјеӧн. Троцкістјас ԁа правӧјјас вӧчӧны ізменалыс ӧті і сіјӧ-жӧ сӧԁ ԇелӧ.

Фактјас устанавлівајтӧны тырвыјӧ беспорностӧн кыӡі правӧјјасӧн ԁа троцкістјасӧн заклучітӧм блоклыс неізбежност ԁа јестественност, сіӡі і тајӧ блокјаслыс іностраннӧј фашістскӧј развеԁкајаслӧн агентураӧ пӧрӧм.

Кыӡі тышкасісны право-троцкістјас В. І. Леԋінлы паныԁ, соціалізм ԇелӧлы паныԁ

Кыӡі тышкасісны троцкістјас ԁа зіновјевецјас Леԋінлы паныԁ, соціалізмлы паныԁ, СССР-ын вылӧ соціалістіческӧј общество стрӧітны пролетарскӧј революціјалӧн героіческӧј усіліјејаслы паныԁ,—петкӧԁлісны тырвыјӧ кык воӡза суԇебнӧј процессыс Пјатаковлӧн, Зіновјевлӧн, Камеԋевлӧн, Раԁеклӧн, Смірновлӧн ԁа мукӧԁјаслӧн прімер вылын.

Ме кӧсјі еськӧ ӧні ускӧԁны тӧԁвыланыԁ ӧткымын фактјас, коԁјас характерізујтӧны тајӧ віӡӧԁлас боксаԋыс тајӧ процесс вывса ӧткымын „геројјаслыс“ ԁа меԁвоӡ поԁсуԁімӧјјас Бухарінлыс ԁа Рыковлыс позіціјасӧ ԁа повеԇеԋіјесӧ.

Некымын жеԋыԁік справка.

1909 во—Бухарін прімыкајтӧ отзовізм ԁінӧ.

1914—1917 војас (імперіалістіческӧј војна каԁколаст)—Бухарін „левӧј“ комуніст, отріцајтӧ программа мінімум, нуӧԁӧ тыш Леԋінлы паныԁ.

1914 во—сіјӧ котралӧ асьыс газета лезан планӧн, сіјӧс большевістскӧј печатьлы, леԋінскӧј печатьлы паныԁ сувтӧԁӧмӧн.

1915 воса тулыс—Бухарін троцкіст. Бернскӧј конференціја вылын сіјӧ выступајтӧ гражԁанскӧј војна лозунглы паныԁ, троцкістско-меԋшевістскӧј „Наше словокӧԁ“ јеԁінство вӧсна. Леԋін гіжӧ статја „Велікороссјаслӧн націоналнӧј горԁост јылыс“, Бухарін трактујтӧ сіјӧс кыӡі соціал-патріотізмлыс петкӧԁчӧм.

1915 воса ар — Бухарін выступајтӧ теӡісјасӧн, коԁјас отвергајтӧны націјајаслыс самоопреԇелеԋіје вылӧ право.

1916 воса феврал—Бухарін соліԁарізірујтчӧ голланԁскӧј левӧј соціал-ԁемократјаслӧн полуанархіческӧј программакӧԁ.

1916 воын Бухарін выступајтӧ „Інтернаціонал молоԁежі“ журналын госуԁарство јылыс вопрос куӡа анархістскӧј, антілеԋінскӧј віӡӧԁласјасӧн, пролетаріат ԁіктатуралы паныԁ.

„Мірӧвӧј овмӧс ԁа імперіалізм“ статјаын (1915 во) Бухарін восӧн ԁорјӧ троцкістскӧј теӡіс сы јылыс, мыј торја странајасса пролетаріатлӧн торја выступлеԋіјејас победітны оз вермыны, мӧԁ ногӧн шуӧмӧн, кыӡі шуліс Леԋін, Бухарінјас откладывајтлісны соціалізм „греческӧј календјасӧ“, мӧԁ ногӧн-кӧ „некорӧ“. (Леԋін, т. XIX, 221 лістбок). Влаԁімір Ілјіч гіжліс сы јылыс 1916 воын, мыј сіјӧ—Бухарін „(І) ԁӧверајтӧ сплетнајаслы ԁа (2) політікаын ԇјаволскі неустојчівӧј“. (Леԋін, т. XXIX, 229 лістбок).

„Војна,—гіжліс Леԋін,—тојыштіс сіјӧс полуанархіческӧј іԇејајасӧ. Совешщаԋіје вылын, коԁі вӧчіс бернскӧј резолуціјајас (1915 воса тулыс), сіјӧ сетіс **теӡісјас**...—нелепостлыс верх, срам, полуанархізм“.

1916 воын, кыӡі-нін ме шуі, „Інтернаціонал молоԁежі“ журналын Бухарін развівајтіс анархо-сінԁікалістскӧј мӧвпјас госуԁарство ԁінӧ пролетаріатлӧн прінціпіалнӧј враждебностӧ јылыс, быԁсікас госуԁарство взорвітӧм јылыс.

Бӧрынжык, В. І. Леԋін кулӧм бӧрын во мысті Бухарін выступітіс наглӧј утвержԇеԋіјеӧн, мыј сіјӧ вопросас ӧшыбајтчіс не сіјӧ, Бухарін, а Леԋін.

1916—1917 војас—Бухарін ӧтщӧщ Троцкіјкӧԁ реԁактірујтӧ троцкістскӧј газета „Новыј мир“ (Нју-Јорк), коԁын отріцајтӧ ӧті странаын соціалізм побеԁалыс позанлун.

1917-ӧԁ во—партіјалӧн VI-ӧԁ сјезԁ вылын Бухарін выступајтӧ троцкістскӧј схемаӧн. Октабр лунјасӧ вылыс і вылыс ԁорјӧ Россіјаын соціалізм побеԁалыс позтӧмлун.

1918 ӧԁ во—Бухарін „левӧј“ коммунізмлӧн ліԁер. Тајӧ епізоԁсӧ тырбура віԁлалӧма суԇебнӧј засеԁаԋіје вылын.

1918-ӧԁ воса октабр 8 лунӧ Моссовет пленум вылын Бухарін зајавлајтӧ аслас „левӧј“ коммунізм ошібочност јылыс. Мі тӧԁам, мыј суԁ вылын Бухарін ԁолжен вӧлі прізнајтны, мыј ԇелӧ вылас сіјӧ актівнӧ тышкасіс Брестскӧј мір ороԁӧм вӧсна.

1919-ӧԁ во—партіјалӧн VIII-ӧԁ сјезԁ—Бухарін вылыс выступајтӧ самоопреԇелеԋіје вылӧ націјајаслыс право прізнајтӧмлы паныԁ.

Воӡӧ мунӧны партіјалӧн IX-ӧԁ, X-ӧԁ сјезԁјас, кӧні Бухарін неізменнӧ нуӧԁӧ „асыс“ віӡ, коԁӧс веськӧԁӧма партіјалы паныԁ, Леԋінлы паныԁ, Сталінлы паныԁ.

1921-ӧԁ воын Бухарін Троцкіј інтересјасын бостӧ буферӧј позіціја, преԁаԏелскі паскӧԁӧ ԁіскуссіја, сыӧ, Леԋін выражеԋіје серԏі, „буферӧј карасін“ кістӧм.

Антілеԋінскӧј фракціјаын Бухарін выступајтӧ ӧтщӧщ Серебраковкӧԁ, Раԁеккӧԁ, Крестінскіјкӧԁ, Пјатаковкӧԁ ԁа мукӧԁ троцкістјаскӧԁ.

1920-ӧԁ волӧн пом—1921-ӧԁ волӧн завоԁітчӧм—мунӧ ԁіскуссіја профсојузјас јылыс. Страна лӧсӧԁчӧ вужны выл економіческӧј політікаӧ. Бухарін выступајтӧ „буфер“ ролын, сесса ставнас вужӧ Троцкіј позіціјајас вылӧ. А X-ӧԁ сјезԁ вылын вісталӧ, мыј „республіка ӧшалӧ сі јылын“.

1922-ӧԁ воын Леԋін грӧмітӧ Бухарінӧс сіјӧ бостчыломыс ороԁны ортсыса вузасӧм куӡа монополіја. Леԋін веськыԁа разоблачајтӧ Бухарінӧс кыӡі спекулантӧс, мелкӧј буржуаӧс, кыӡі крестанствоӧн кулацкӧј верхушкалыс інтересјас ԁорјысӧс. (Леԋін, XXVII том, 381 лістбок).

1923—1924 војасын Бухарін блокірујтчӧ Камеԋевкӧԁ ԁа Зіновјевкӧԁ Сталін јортлы паныԁ.

1925-ӧԁ во—Бухарінлӧн кулацкӧј лозунг „озырмӧј“.

1928-ӧԁ во—партіјалӧн ЦК Пленум вылын Бухарін зајавлајтӧ партіјакӧԁ разногласіје абутӧм јылыс ԁа ӧтщӧщ сіјӧ сорнітчӧмјас ԁа пырӧ тајнӧј сговорӧ Камеԋевкӧԁ. Гіжӧ „Економістлӧн заметкајас“.

1929-ӧԁ воын Бухарін „Правда“ газетын зајавлајтӧ аслас віӡӧԁласјас ошібочност јылыс. Ӧні суԁ

(*Воӡӧ віӡӧԁ 5-ӧԁ лістб.*)

*) Проԁолжеԋіје. Завоԁітчӧмсӧ віӡӧԁ колан номерыс. Вышінскіј јортлыс речсӧ вӧтӧма жеԋԁӧԁӧмӧн.

Вышінскіј јорт речлӧн проԁолжеԋије

вылын сіјӧ вісталіс, мыј і сіјӧ вӧлі тактіческӧј маԋевр, мыј і сек 1929 воын сіјӧ сіԇ-жӧ пӧрјавліс. Ӧԁ сіјӧ каԃнас бурещ оформԉајтчіс поԁпоԉнӧј органіԅација, коԁі кіас ӧружіјеӧн кутіс выступајтны сӧветскӧј власԏлы паныԁ.

Меԃым ԋе лоны голословнӧјӧн, ме каԅтышта тіјанлы Бухарінлыԍ, Рыковлыԍ, меԃбӧрын Івановлыԍ показаԋіјејас сы јылыԍ, кыԇі Бухарін ӧзтыліс тыш Ԍевернӧј Кавказын, кыԇі сіјӧ ԃелӧас аслас учеԋік ԁа поԃручнӧј Ԍԉепков пыр сіјӧ котыртавліс кулацкӧј восстаԋіјејас сӧветскӧј власԏлы паныԁ, кыԇі мӧԁӧԃліс Јаковенкоӧс Ԍібірӧ, кыԇі налы ставныслы уԁајчыліс спровоціруjтны кулацкӧј восстаԋіје Бійскӧј округын ԁа мукӧԁ местајасын. Каԅтышта, мыј сіјӧ-жӧ каԃас Бухарін, печаԏын выступајтӧмӧн, ԍорԋітліс: „Пуктам став вынышттӧмјас сы вылӧ, меԃым ӧтщӧщ став парԏіјакӧԁ нуӧԁны решіԏеԉнӧј тыш став уклоԋјаслы паныԁ“. Бухарін пӧрјаԍіс і тані.

1929 воԍа ԃекабр 15-ӧԁ лунӧ Бухарін печатајтӧ „Правԁа“-ын статԏа, кӧні помас лыԃԃӧԁлӧ ԁа осужԁајтӧ асԍыс ӧшыбкајассӧ. Сіјӧ-жӧ каԃнас сіјӧ нуӧԁӧ поԁпоԉнӧј ԍорԋітчӧмјас Каменевкӧԁ.

Сіјӧ заклучітіс блок боԉшевізмлы меԁԍа ԉок ерԁӧԁӧм врагјаскӧԁ, коԁјас сӧмын-на 1927-ӧԁ воԍа нојабрын выступајтісны сӧветскӧј власԏлы паныԁ анԏісӧветскӧј ԃемонстрацијајасӧн Москва ԁа Ԉеԋінграԁ уԉічајас вылын.

1930 ӧԁ воын Бухарін выԉыԍ ԍетӧ шыӧԁчӧм ЦК-ӧ ԁа прізнајтӧ асԍыс ӧшыбкајассӧ. А ԃелӧ вылас, ті кывлінныԁ Бухарін показаԋіјејасыԍ, ԃелӧ вылас сіјӧ бурещ тајӧ каԁас нуӧԁіс ԍорԋітчӧмјас Ԍеменовкӧԁ мірјан парԏіјаса ԁа правіԏеԉствоса руковоԃіԏеԉјаслы паныԁ террорісԏіческӧј акт котыртӧм јылыԍ.

1933-ӧԁ воԍа—јанварын Бухарін ВКП(б) ЦК ԁа ЦКК ӧтувја Пԉенум вылын („Правԁа“ 14-ӧԁ номер) выступајтӧ речӧн, коԃын требујтӧ „чорыԁ расправа А. П. Ԍмірнов группіровкакӧԁ“, ԍорԋітӧ аслас „право-оппортуԋісԏіческӧј, ԇік ԋеправіԉнӧј общеполіԏіческӧј установка јылыԍ“, „парԏіја воԇын, сіјӧ руковоԃство воԇын, парԏіја Централнӧј Коміԏет воԇын, рабочӧј класс ԁа страна воԇын“ аслас „мыж“ јылыԍ.

А ԃелӧ-вылас тајӧ вӧлі первој во „право-троцкісттскӧј блок“ оформітчӧмлӧн, коԁі завоԃітіс пӧртны олӧмӧ сещӧм могјас, кыԇі террор, шпіонаж, ԃіверԍіјајас, вреԃіԏеԉство, рӧԃіналы ізмена, СССР-ыԍ націоналнӧј республікајасӧс торјӧԁӧм.

1934-ӧԁ волӧн завоԃітчӧм—парԏіјалӧн XVII-ӧԁ сјезԁ—Бухарінлӧн выступԉеԋіје, коԃын сіјӧ ошкӧ „став оппоԅіцијајасӧс ԁа правӧј оппоԅіцијаӧс, кыԇі главнӧј опасноԍт, мӧԁноԍӧн-кӧ бурещ сіјӧ группіровкасӧ, коԁӧ коркӧ сіјӧ ачыс прінаԁԉежітліс, пӧшщаԃатӧг грӧмітӧм“.

А тајӧ-жӧ каԃнас мобіԉізујтӧ став вынјассӧ сы вылӧ, меԃым чорԅӧԁны аслас группаыслыԍ преступнӧј ԃејствіјејассӧ, коԁі пӧрі-ԋін збыԉ шпіонјас, мортвіыԍјас, развеԁчікјас группаӧ.

1936 во завоԃітчӧм—Бухарін „Ізвеԍԏіја“ гаԅетын леԇӧм статԏаын ԋімтіс роч нароԁӧс „обломовјас націјаӧн“. 1936 во февраԉ 14 лунԍа „Ізвеԍԏіјаын“ Бухарін зајавԉајтӧ аслас тајӧ утверждеԋіје ошібочноԍт јылыԍ.

Тащӧм Бухарін—тајӧ ԉіцемернӧј пӧрјаԍыԍыс, хітрӧј натураыс. Тајӧ благочеԍԏіво хішщнӧј ԁа почԏенно скӧр мортыс, тајӧ, кыԇі вісталіс Макԍім Горʼкіј „бывшӧј јӧз“ гаԉԉерејаыԍ ӧԏі герој јылыԍ, „ручлӧн порԍкӧԁ прокԉатӧј помеԍыс“.

Абу буржыкӧԍ і мукӧԁјасыс—сіԇ-жӧ „геројјас“.

Поԁсуԃімӧј Рыков. Боԉшевікјас парԏіјаӧ пыртӧԇ Рыков сулалӧма Саратовын есерјаслӧн ԁа соціал ԃемократјаслӧн ӧтувја парԏіјаын.

1909—1911 војас. Рыков жынвыјӧ троцкіст, жынвыјӧ ԉіквіԁатор. Апреԉскӧј конференција каԁӧ Рыков ԁа Каменев революціоннӧј ԃемокраԏіјалыԍ „ловја вынјас“ ӧтувтӧм вӧсна, мӧԁ ноԍӧн-кӧ, есерјаслӧн ԁа меԋшевікјаслӧн сојуз вӧсна.

1917 воԍа октябрын Каменевкӧԁ, Ԇіновјевкӧԁ ӧтлаын Рыков ԃеԅерԏірујтӧ.

1917 воԍа ԃекабрын горзӧ сӧветскӧј власт жеблун јылыԍ, шуӧмӧн, мыј „чістӧ боԉшевістскӧј власт сіјӧ каԁӧ бӧрӧ коԉӧм странаын, кор Јевропаын ез ло соціаԉісԏіческӧј революција, оз вермы кутԍыны“.

1920 воын Рыков сапроновецјаскӧԁ ӧтвылыԍ выступајтӧ Ԉеԋінлы паныԁ, коԉԉегіаԉноԍт вӧсна.

Рыков ГОЕЛРО ԉеԋінскӧј планлы паныԁ, сіјӧ јурнас вӧјӧма обываԏеԉскӧј „реаԉізмӧ“ пеԉӧԇыс вӧјӧма руԏінаӧ (кыԇі гіжліс сы јылыԍ секі В. І. Ԉеԋінлы Сталін јорт). А сеԍԍа? Сеԍԍа 1928, 1929, 1932 војас—блокјас, центрјас, заговорјас, ізмена.

Мукӧԁ мыжаланајасыс абу буржыкӧԍ.

Со важ троцкіст ԁа германскӧј шпіон Креԍԏінскіј, коԁі завоԃітіс асԍыс преԁаԏеԉскӧј карјерасӧ нӧшта Влаԃімір Іԉјіч Ԉеԋін олігӧн. Креԍԏінскіј ԍеталӧ шпіонскӧј свеԃеԋіјејас ԋемецкӧј развеԁкалы ԁа быԁ во боԍтӧ германскӧј рејхсверԍаԋ 250 ԍурс марка зӧлӧтаӧн поԁпоԉнӧј троцкістскӧј ужлы поԉза вылӧ.

Со сещӧм-жӧ маԏерӧј троцкіст Роԅенгоԉц, коԁі вӧлі германскӧј шпіонӧн 1923 воԍаԋ ԁа англіјскӧј шпіонӧн 1926 воԍаԋ.

В. І. Ԉеԋінлы паныԁ заговор 1918 воын

Ме лыԃԃа коланаӧн жеԋыԃіка сувтлыны 1917 воын Влаԃімір Іԉјіч Ԉеԋінлы паныԁ заговор обстојаԏеԉствојас ісԍԉеԁоваԋіје вылӧ.

І преԁваріԏеԉнӧј ԍԉеԁствіје вылын і суԁ вылын Бухарін быԃногыс зіԉіс кыщлавны 1918 воыԍ, мынны історіја воԇын, рабочӧј класс воԇын, став честнӧј человечество воԇын чуԁовішщнӧј преступԉеԋіје вӧсна кывкутӧмыԍ, коԁӧс (преступԉеԋіјесӧ) котыртӧма Бухарінӧн „ԉевӧј“ ԁа правӧј есерјаскӧԁ ӧтлаын, Троцкіјкӧԁ ԁа сіјӧ группакӧԁ ӧтлаын ԁа коԁӧс мыкӧ мынԁа пӧртӧма олӧмӧ.

Колӧ каԅтыштны 1918 волыԍ фактјас, обстановка ԁа условіјејас, меԃым ԁостоінство ԍерԏіыс ԁонјавны Троцкіјлыԍ ԁа Бухарінлыԍ революцијалы паныԁ аԁскӧј преступԉеԋіјелыԍ жужԁасӧ, најӧ преԁаԏеԉстволыԍ став жужԁасӧ!...

1918 во. Том сӧветскӧј республіка зелӧԁӧ асԍыс став вынјассӧ, меԃым бырӧԁны зев гырыԍ ԍӧкыԁлунјас, коԁјас сувтісны соціаԉісԏіческӧј революцијалыԍ побеԁајассӧ утверԃітан ԁа закрепітан сіјӧ туј вылын.

Тајӧ условіјејасас мір вӧсна тыш вӧлі пролетарскӧј революцијалӧн став буԁущӧј вӧсна тыш, коԁлыԍ суԃбасӧ вӧлі сувтӧԁӧма карті вылӧ, тајӧ кывјыслӧн букваԉнӧј смыслын.

Тајӧ условіјејасас војна ԁа мір јылыԍ вопрос збыԉыԍсӧ вајӧԁҫіс ӧԏі вопросӧ—**лоны ԉібӧ ԋе лоны сӧветскӧј власԏлы, сӧветскӧј госуԁарстволы, сӧветскӧј страналы.**

Геԋіаԉнӧј ԉеԋінскӧј стратегіја решітіс тајӧ вопроссӧ положіԏеԉнӧ. Історіја вынԍӧԁіс тајӧ решеԋіјеыс лыԍ веԍкыԃлунсӧ. Сіјӧ шуіс: „лоны“.

Ԉеԋінізм велӧԁӧ ԋе сӧмын наступԉеԋіје іскусствоӧ, но і отступԉеԋіје іскусствоӧ.

...„Оз поԅ,—гіжліс Ԉеԋін,—побеԃітны правіԉнӧј наступԉеԋіјеӧ ԁа правіԉнӧј отступԉеԋіјеӧ велӧԁчытӧг“ (XXV том, 177 ԉістбок).

Сталін јорт та куԅа вісталіс:

„Тащӧм страԏегіјалӧн цеԉыс—выіграјтны каԁ, разложітны прӧԏівԋікӧс ԁа чӧжны вынјас наступԉеԋіјеӧ вужӧм могыԍ.

Тащӧм страԏегіја образецӧн поԅӧ лыԃԃыны Брестскӧј мір заклучітӧм, коԁі ԍетіс парԏіјалы поԅанлун выіграјтны каԁ, імперіаԉізм лагерын столкновеԋіјејас, разложітны прӧԏівԋіклыԍ вынјассӧ, віԇны ас сајын креԍԏанствоӧс ԁа чӧжны вынјас сы могыԍ, меԃым ԁаԍтыны Колчак ԁа Ԃеԋікін вылӧ наступԉеԋіје“.

Тајӧ страԏегіјаыс, Ԉеԋінлӧн—Сталінлӧн стратегіјаыс, тырвыјӧ асԍӧ оправԁајтіс. Сіјӧ спаԍітіс выԉ Роԍԍіјаӧс ԁа сӧветскӧј власԏӧс ԋемінујемӧј гібеԉыԍ.

1924 воын Сталін јорт каԅтыліс тајӧ повоԁ куԅа:

„Ӧні веԍіг меԁбӧрја ԁурак аԇԇӧ,—віставліс Ԉеԋін Брестскӧј мірԍаԋ кујім во коԉӧм бӧрын,—мыј „Брестскӧј мір“ вӧлі уступкаӧн, коԁі јонмӧԁіс мірјанӧс ԁа жугліс вынјассӧ межԁунароԁнӧј імперіаԉізмлыԍ“ („Ԉеԋінізм вопросјас“, 57 ԉістб.).

Тӧԁса, мыј Троцкіј ԁа Бухарін асланыс прівержеԋецјаскӧԁ быԃног зіԉісны орӧԁны Брестскӧј мір.

Троцкіј ԁа „ԉевӧј“ есерјас, геԋерал Гофманкӧԁ ԍорԋітчӧмјас ԁырјі, кутісны асԍыысӧ, кыԇі провокаторјас. „Ԉевӧј“ коммуԋістјас Бухарін јурнуӧԁӧмӧн горзісны ԁа усԉаԍісны мірнӧј поԉіԏікалы паныԁ, коԁі нуӧԁіԍ Ԉеԋінӧн, Сталінӧн ԁа Ԍверԁловӧн јурнуӧԁан сӧветскӧј правіԏеԉствоӧн, требујтісны орӧԁны ԍорԋітчӧмјас ԁа јавітны „революціоннӧј војна“.

Асланыс гора, а збыԉыԍсӧ провокаторскӧј речјасӧн ԁа лозунгјасӧн, бухаріԋецјас ԁа троцкістјас зіԉісны кежӧԁны мірјанлыԍ парԏіја ԉеԋінскӧј туј вылыԍ.

Веԍіг преԁваріԏеԉнӧј ԍԉеԃствіје вылын 1937 во јуԋ 2 лунԍа показаԋіјејасын Бухарін зіԉіс ԇебны Брестскӧј мір ԁырјі Ԉеԋінлы кыԇі сӧветскӧј госуԁарствоса главалы паныԁ аслас тышлыԍ збыԉ характерсӧ.

Ԍԉеԃствіје установітіс, ԁа ме лыԃԃа коланаӧн тајӧс тіјанлы каԅтыштны, суԃԃа јортјас, став ыжԁалуннас, мыј 1918 воын, пыржӧ Октябрскӧј революција бӧрын, Брестскӧј мір заклучітан каԁӧ, Бухарін ԁа сылӧн сіԇ шуԍана „ԉевӧј“ коммуԋістјаслӧн группа ԁа Троцкіј аслас группаӧн, „ԉевӧј“ есерјаскӧԁ ӧтвылыԍ, котыртісны заговор Ԉеԋінлы кыԇі сӧветскӧј правіԏеԉстволӧн главалы паныԁ.

Бухарін ԁа мукӧԁ заговорщікјас, кыԇі сіјӧ тыԁалӧ ԍԉеԃствіје маԏеріалјасыԍ, кутісны асланыс цеԉӧн орӧԁны Брестскӧј мір, путкыԉтны сӧветскӧј правіԏеԉство, арестујтны ԁа віны Ԉеԋінӧс, Сталінӧс ԁа Ԍверԁловӧс ԁа сформірујтны выԉ правіԏеԉство бухаріԋецјасыԍ, коԁјас секі маскірујтчӧм могыԍ шулісны аснысӧ „ԉевӧј“ коммуԋістјасӧн, троцкістјасыԍ ԁа „ԉевӧј“ есерјасыԍ.

Мі помԋітам ԍвіԃеԏеԉјасӧс, коԁјас мунісны суԁ воԇын, бура помԋітам налыԍ показаԋіјејассӧ, мі најӧс аԇԇылім, мі најӧс кывлім. Мі помԋітам, кыԇі ԍӧкыԁ ԍвіԋечӧн усԉаԍісны налӧн кывјасыс јур вылас Бухарінлы, Нароԁнӧј Коміссарјаслӧн ԉеԋінскӧј Сӧветлы паныԁ провокаторскӧј тыш ӧзтыԍлы, Бухарінлы—сӧветскӧј госуԁарстволы паныԁ заговор ԁа восстаԋіје, кыԇі тајӧс тырвыјӧ тыԁавмӧн установітӧма суԃебнӧј ԍԉеԃствіјеӧн, котыртыԍлы, сӧветскӧј правіԏеԉствоса веԍкӧԁлыԍјасӧс Ԉеԋін, Сталін ԁа Ԍверԁлов јортјасӧс віӧмӧ поԁстрекајтыԍлы.

Ті помԋітанныԁ тані показаԋіјесӧ Камковлыԍ. Камков—„ԉевӧј“ есерјас парԏіја ЦК-са тӧԁчана веԍкӧԁлыԍјас пӧвсыԍ ӧԏі. Камков вісталіс, мыј сіјӧ Бухарінкӧԁ нуӧԁіс ԍорԋі 1918 воын Брестскӧј мір јылыԍ вопрос куԅа, мыј тыш, Бухарін кывјас ԍерԏі, боԍтӧ тајӧ вопрос куԅаыс вывті јоԍ формајас. Бухарін віставліс Камковлы јоԍ формајас јылыԍ, сы јылыԍ, мыј ԃебаԏірујтԍӧ „ԉевӧј“ коммуԋістјас пӧвсын вопрос выԉ правіԏеԉство лӧԍӧԁӧм јылыԍ. Секі,—шуіс Камков,—Бухарін каԅтыштіс Пјатаковӧс кыԇі выԉ правіԏеԉствоын веԍкӧԁлыԍӧн лоны верман канԃіԁатӧс ԁа вісталіс, мыј правіԏеԉство вежӧм мӧвпавԍӧ сӧветскӧј правіԏеԉстволыԍ став составсӧ, сылыԍ јурнуӧԁыԍ Ԉеԋінӧс арестујтӧм пыр.

Бухарін тајӧс ез отріцајт. Но Бухарін соԍԍӧ мірјанлыԍ вожԃјасӧс віан планыԍ.

Кущӧм ԁоказаԏеԉствојас сіјӧ вајӧԁіс тајӧ вопрос куԅаыс асԍӧ оправԁајтӧм вылӧ? Ԋекущӧмӧс, куш отріцајтӧмыԍ кынԇі. Сіјӧс ерԁӧԁіс тані Јаковԉева, сіјӧс ерԁӧԁіс тані Оԍінскіј, сіјӧс ерԁӧԁіс тані Манцев, сіјӧс ерԁӧԁіс тані Кареԉін.

Бухарін отріцајтӧ. Но оз-жӧ поԅ збыԉ ԃелӧ вылас лыԃԃыны аргумент пыԃԃі ԋінӧмӧн моԏівірујттӧг отріцајтӧм, торјӧнԋін сіјӧн, мыј сіјӧ отріцајтӧмыс проԏіворечітӧ збыԉ ԃелӧ логікаыслы. Тајӧ-кӧ фактыс—Ԉеԋінӧс, Сталінӧс ԁа Ԍверԁловӧс віан планыс ез вӧв, то мыјла еԍкӧ ковміс ԍорԋітны та јылыԍ і Кареԉінлы, і Јаковԉевалы, і Оԍінскіјлы, і Манцевлы, јӧзлы, коԁјаслы ӧні абу ԋекущӧм інԏерес сознавајтны тащӧм позорнӧј ԁа тащӧм страшнӧј фактсӧ, рӧԃіналы паныԁ тащӧм чуԁовішщнӧј преступԉеԋіјесӧ.

Бухарін прізнајтіс, мыј сіјӧ ӧтлаын аслас „ԉевӧј“ коммуԋістјас группакӧԁ Троцкіјкӧԁ ԁа сіјӧ группакӧԁ ԁа „ԉевӧј“ есерјаскӧԁ лӧԍӧԁчылісны мырԃӧн путкыԉтны сӧветскӧј правіԏеԉство, кӧні јурнуӧԁісны Ԉеԋін, Сталін ԁа Ԍверԁлов, ԁа веԍіг арестујтны Ԉеԋінӧс, Сталінӧс ԁа Ԍверԁловӧс.

Но тӧԁӧ-ӧ Бухарін, мыј лоӧ мырԃӧн путкыԉтӧм? Тӧԁӧ-ӧ Бухарін, мыј лоӧны арестјас, коԁјас јітчӧмаӧԍ мырԃӧн путкыԉтан могкӧԁ? Тӧԁӧ-ӧ Бухарін, мыј јӧз, коԁјас мунӧны мырԃӧн путкыԉтӧм вылӧ ԁа мырԃӧн арестујтӧм вылӧ, сыкӧԁ щӧщ мунӧны і насіԉіје вылӧ, сыкӧԁ щӧщ мунӧны і мортвіӧм вылӧ?

Бухарін прізнајтіс, ԁа і сіјӧ, кыԇі ті аԇԇылінныԁ суԃебнӧј ԍԉеԃствіје вылын, сӧмын жынвыјӧ прізнајтіс сы вӧсна, мыј сылы ԋекытчӧ воштыԍныыс, мыј 1918 воын Бухарін јӧзӧԁліс сӧветскӧј власԏӧс формаԉнӧјӧн ԁа щӧктыліс сіјӧс бырӧԃны.

Ԍԉеԃствіје установітіс, мыј Бухарін ԁа Троцкіј 1918 воын заклучітісны блок есерјаскӧԁ сӧветскӧј правіԏеԉстволы паныԁ, коԁӧн секі јурнуӧԁісны Ԉеԋін Сталін ԁа Сверԁлов ӧтувја тыш нуӧԁӧм могыԍ, мыј најӧ ԁаԍтылісны

(*Воԇӧ віԇӧԁ 6-ӧԁ ԉістб.*)

Вышінскіј јорт речлӧн проԁолжеԋіје

воорујоннӧј восстаԋіје, мыј најӧ мунлісны Љеԋінӧс, Сталінӧс ԁа Свердловӧс арестујтӧм ԁа віӧм вылӧ. Ԁокажітӧма тајӧ аԉі абу?

Ԁокажітӧма тырвыјӧ. Ԁокажітӧма аслас Бухарін показаԋіјејасӧн ԁа Јаковлева ԁа Кареԉін, Камков, Манцев ԁа Осінскіј показаԋіјејасӧн.

Бухарін отріцајтӧ віӧм ԁастӧмсӧ, но кыԇі сіјӧ отріцајтӧ? Ме корі еськӧ тіјанӧс, суԁԁа јортјас, совешщаԏеԉнӧј комнатаын віԁлавны міјан суԁебнӧј сԉеԁствіје соответствујушщӧј заседаԋіјеԉыс протокол сы могыс, меԁым став отчотԉівостӧн ускӧԁны тӧԁвылаԋыԁ Бухарінлыс тајӧ фактсӧ отріцајтан метоԁсӧ.

Со тајӧ сорԋыс. Бухарін прізнајтӧ, мыј вӧлі тајӧ заговорсӧ котыртысјас пӧвсыс ӧтіӧн.

Сылыс јуалӧны: Љеԋінӧс, Сталінӧс ԁа Свердловӧс арестујтӧм јылыс ті восԍӧн сорԋітлінныԁ?

„**Бухарін**. Арест јылыс сорԋі вӧлі, но ԋе фіԅіческӧја быԁӧм јылыс. Тајӧ вӧлі ԋе Брестскӧј мір каԁӧ, а бӧрыннас. Тајӧ каԁколастас менам вӧлі ӧті сорԋі Пјатаковкӧԁ, кор локтісны Кареԉін ԁа Камков ԁа вісталісны, мыј најӧ вӧзјӧны лӧсӧԁны выԉ правітеԉство.

Вопрос. Кор тајӧ вӧлі?

Бухарін. Тајӧ вӧлі Брестскӧј мірӧԇ. Најӧ щӧктісны лӧсӧԁны выԉ правітеԉство Љеԋінӧс 24 час кежлӧ арестујтӧмӧн.

Вопрос. Кор чӧвтӧны правітеԉство ԁа арестујтӧны сіјӧс, пріменајтӧны насіԉственнӧј способјас?

Бухарін. Ԁа.

Вопрос. Ті кутінныԁ тӧԁвыланыԁ арест ԁырјі насіԉственнӧј способјас пріменітӧм? Вескыԁ тајӧ аԉі абу?

Бухарін. Вескыԁ.

Вопрос. Но мыј насіԉственнӧј способјасыс? Ті тӧча установітінныԁ тајӧс?

Бухарін. Егӧ, егӧ установітӧԁ.

Вопрос. Сіԇ-кӧ решітінныԁ сіԇ, кыԇі леԅасны ԁа пріказітасны обстојаԏеԉствојас?

Бухарін. Ԁа, сіԇ верно.

Вопрос. Обстојаԏеԉствојас вермасны пріказітны ԁејствујтны зев решітеԉнӧја?

Бухарін. Ԁа".

Тајс вывоԁыс прӧстӧј—преԁполагајтчіс путкыԉтны правіԏеԉство, та могыс арестујтны правіԏеԉство—Љеԋінӧс, Сталінӧс, Свердловӧс, пріменітны став сіјӧ мерајассӧ, коԁјасӧс вермасны ԁіктујтны обстојаԏеԉствојас ԁа тышлӧн обстановка, коԁі (тышыс) нуӧԁсӧ правіԏеԉствоӧс путкыԉтӧм могыс. Тыш вӧлі меԁса јоԍ формаын, і сы вӧсна, мыј ез вӧв—сувтныкӧ Бухарін віԅӧԁлас вылӧ, кыԇі сіјӧ вісталіс—віӧм јылыс сорԋі, то ӧԁ ачыс фактыс, правітеԉство путкыԉтӧм куԅа ачыс могыс, сіјӧ правітеԉствосылыс вескӧԁлысјассӧ арестујтӧмлӧн ачыс коланлуныс, коԁӧс (правітеԉствосӧ) путкыԉтны сувтӧԁлісны заговоршщікјас асланыс целӧн сіԇ јестественнӧ вісталӧ, мыј вескӧԁлысјасӧс віӧмыс, коԁі вӧлі преԁполагајтчӧ, најӧ соԍсыны ԁа мынтӧԁчыны некыԇ ез вермыны.

Событіјејаслӧн став логікаыс, тајӧ тышлӧн став смыслыс, сіјӧ атмосфералӧн став чорыԁлуныс, коԁын муніс тајӧ тышыс, ачыс тајӧ вопросылӧн став јослуныс—лоны лібӧ ԋе лоны Брестскӧј мірлы, мӧԁ ногӧн-кӧ лоны-ӧ сӧветскӧј страналы, страналы, коԁі стрӧітӧ соціаԉістіческӧј обшщество, лібӧ ԋе лоны Брестскӧј мірлы, ԋе лоны сӧветскӧј мулы, коԁӧс, кыԇі „формаԉнӧјӧс" најӧ преԁполагајтісны сетны враглы пасвартӧм вылӧ,—ставыс тајӧ став серјозностнас вісталіс сы јылыс, мыј ԁелӧыс мувӧ збыԉ тыш јылыс, коԁі тајӧм случајјасас век јітчӧма і тащӧм мера пріменітӧмлӧн неізбежностькӧԁ, коԁлӧн резуԉтатнас лоӧ смерт, віӧм. Со мыј вӧсна ме вістала: меным ԋе кріміналогіја віԅӧԁлас серті, сы вӧсна, мыј ӧні, кыԇ во мыскӧ, сы бӧрын, кыԇі вӧлі вӧчӧма тајӧ преступлеԋіјесӧ, мі огӧ преԁјавлајтӧ Бухаріна самостојаԏеԉнӧј мыжалӧм,—ставыс тајӧ кутӧ тӧԁчанлун сы могыс, меԁым ԁонјавны сіјӧ јітӧԁсӧ, коԁі ем мортвіыс ԁа контрреволуціоԋер Бухарін ԁа сылӧн сообшщнікјас заговоршщіческӧј ԁејатеԉност костын сіԇікӧн, мыј најӧ вӧчісны бӧрвылас. Ставыс тајӧ і кутӧ тӧԁчанлун сы могыс, меԁым петкӧԁлыны, мыј Бухарін і ӧні вопрос куԅа, коԁі кутӧ історіческӧј інтерес ԁа тӧԁчанлун, абу состојаԋіјеын, оз кӧсјы прізнајтны став преступлеԋіјејассӧ, коԁјасӧс сіјӧ вӧчіс збыԉ вылас сӧветскӧј страналы паныԁ, сӧветскӧј властлы паныԁ ԁа сӧветскӧј народлы паныԁ.

Ӧні тырвыјӧ ерԁӧԁӧма і сіјӧ чуԁовішщнӧј преступлеԋіјесӧ, коԁі вӧлі 1918 воса август 30 лунӧ. Ме кута тӧԁвылын Владімір Іљіч Љеԋін олӧм вылӧ покушеԋіје, коԁӧс 1918 воса август 30 лунӧ вӧлі вӧчӧма есеровскӧј террорістка Капланӧн. Кареԉін утверждајтіс тані, мыј Љеԋінлы паныԁ террорістіческӧј акт јылыс вопрос вӧлі кыпӧԁӧма 1918 вовын ԋе коԁӧнкӧ мӧԁӧн, кыԇі іменнӧ Бухарінӧн. Кареԉін утверждајтіс, мыј Прошјан ԁокладывајтліс та јылыс „левӧј" есерјас партіја ЦК-са шленјаслы. Кареԉін утверждајтіс, мыј „тащӧм сама требованіјејасыс „левӧј" коммуністјаслӧн, коԁӧс вісталӧма Бухарінӧн, најӧ главарӧн, ворсіс ассыс роԉ Љеԋінлы паныԁ террорістіческӧј акт ӧԁӧԁан смыслын, коԁӧс вӧлі вӧчӧма правӧј есерјас партіја ЦК-ӧн". Тајӧ чуԁовішщнӧј преступлеԋіјејыс—факт.

Стуков кывјас серті, Осінскіј вісталіс, мыј сіјӧ—Стуковыс вӧлі сещӧм-жӧ мнеԋіјеа, сылӧн вӧлі сещӧм-жӧ преԁставлеԋіје 1918 во август 30 лунса преступлеԋіје јылыс.

„1918 во помын Стуков,—вісталіс тані Осінскіј,—коԁі Бухарінкӧԁ ӧтлаын вӧлі јітчӧма есерјаскӧԁ, вісталіс меным, мыј Љеԋінӧс лыјӧм, коԁӧс вӧчӧма правӧј есерка Фаԋа Капланӧн, вӧлі вӧчӧма ԋе сӧмын правӧј есерјас руковоԁство інӧԁ серті, но і лоіс сіјӧ меропріјатіјејассӧ вескыԁа завершітӧмӧн, коԁјасӧс вӧлі інӧма блокӧн Љеԋінӧс, Сталінӧс ԁа Свердловӧс фіԅіческӧја быԁӧм могыс". (44-ӧԁ т., 89-ӧԁ ԁелӧ).

Тајӧ показаԋіјејасыс тырмымӧн убеԁітеԉнӧја вісталӧны сіјӧ поԁлӧј, преԁатеԉскӧј, ԁјаволскӧј уж јылыс, коԁӧс нуӧԁіс Бухарін, тајӧ патентованнӧј ԉіцемерыс ԁа іезуітыс.

Меԁым помавны Бухарінлыс повеԁеԋіјесӧ ԁа ассӧ Бухарінӧс характерізујтӧмкӧԁ, колӧ віставны, мыј ԉіцемеріјеӧн ԁа коварствоӧн тајӧ мортыс вевтыртіс меԁса коварнӧј, чуԁовішщнӧј преступлеԋіјејассӧ, кущӧмӧс сӧмын тӧԁліс человеческӧј історіја.

Тані суԁ вылын сіјӧ петкӧԁліс ассӧ ставнас.

Мі віԅӧԁім Бухарін поԉітіческӧј олӧмлыс восков бӧрса восков, во бӧрса во.

Кымын пӧрјӧ Бухарін кланітчывліс Љеԋін німӧн сӧмын сы могыс, меԁым пыр-жӧ јонжыка пӧрјавны ԁа преԁајтны і партіјаӧс, і страналӧс, і соціаԉізмлыс ԁелӧсӧ.

Кымын пӧрјӧ Бухарін інмӧԁчывліс веԉікӧј учіԏеԉ ԁінӧ Іуԁа-преԁатеԉ мозі!

Бухарін тӧԁвылӧ ускӧԁӧ Васіԉиј Шујскіјӧс ԁа Іуԁа Скаріотӧс, коԁі преԁавајтліс кутлӧмӧн (лобзаԋіјеӧн).

І пӧвԁкајасыс Ԋіколај Івановіч Бухарінлӧн сіԇ-жӧ сещӧмӧс, кущӧмӧс Васіԉиј Івановіч Шујскіјлӧн, кыԇі петкӧԁлӧ сіјӧс міјанлы знаменітӧј пісатеԉ Островскіј.

„Василий свет — Иваныч,
Что ни начни, все свято у него!
Заведомо мошенничать сберется.
Иль видимую пакость норовит,
А сам, гляди, вздыхает с постной рожей
И говорит: „святое дело, братцы!"...

Сіԇ-жӧ і Бухарін,—котыртӧ вреԁітеԉство, ԁіверсіјајас, шпіонаж, мортвіӧмјас, а віԅӧԁны сіјӧ сміреннӧј, пӧштӧ свјатӧј, і быттӧ Ԋіколај Івановіч вомыс кылӧны Васіԉиј Івановіч Шујскіјлӧн сміреннӧј кывјасыс: „свјатӧј ԁелӧ, вокјас!".

Со вероломстволӧн, іезуітстволӧн ԁа ԋе мортнога поԁлостьлӧн вывті чуԁовішщнӧј ԉіцемерыс.

Шпіонјас, ізменԋікјас, капітаԉізм реставрірујтысјас

Суԁебнӧј сԉеԁствіје тыр отчотԉівостӧн петкӧԁліс ԁа ԁокажітіс, мыј „право-троцкістскӧј блок" вӧлі аснас ӧткымын іностраннӧј госуԁарствојас развеԁкалӧн поԁпоԉнӧј агентура, коԁі нуӧԁіс тајӧ блок пырыс, тајӧ заговоршщіческӧј группа пырыс шпіонаж, вреԁітеԉство, ԁіверсіјајас, террор, СССР-лыс војеннӧј вынјӧр слабмӧԁӧм, ԁастіс СССР вылӧ сіјӧ госуԁарствојаслыс провокаціонно-војеннӧј ускӧԁчӧм, СССР-ын сушществујушщӧј соціаԉістіческӧј строј путкыԉтӧм, СССР-ын капітаԉізм ԁа буржуаԅіјалыс власт восстановітӧм, СССР-сӧ торјӧԁлӧм ԁа сы ԁіныс вылын інӧԁм госуԁарствојаслы Украіна, Белоруссіја, Среԁне-Аԅіатскӧј республікајас, Груԅіја, Армеԋіја, Аԅербајԁжан ԁа Пріморје сетӧм.

Тајӧ сԉеԁствіје вылас тӧԁмалӧма, мыј блоклӧн аслас збыԉ кӧԅајеванас вӧліны Троцкіј ԁа іностраннӧј развеԁкајас, мыј сылӧн став преступнӧј ԁејатеԉностыс муніс непосреԁственнӧј вескӧԁлӧм улын ԁа планјас куԅа, коԁјасӧс вӧлі выработајтӧма јапоніјаса, германіјаса ԁа полшаса геԋераԉнӧј штабјасын.

Со показаԋіјејасыс Черновлӧн. Чернов јітчӧ поԉіціјакӧԁ лібӧ поԉіцејскӧј чіновнік пыр Берԉінын Обергаузкӧԁ. Обергауз, вісталӧ Чернов, шуіс меным, мыј ԋемецкӧј развеԁка прімітӧ колана мерајас сӧветскӧј власт путкыԉтӧм могыс. Сы ԁа воԅӧ, Чернов ԁінӧ шыасӧмӧн, Обергауз вісталӧ: „со ті лыԁԁанныԁ аснылӧ Сӧветскӧј Сојузын оппозіціјаӧн, тіјанлы колӧ ӧтувтчыны тајӧ організујушщӧј вынӧ. Ті-кӧ кӧсјанныԁ бостны власт, то ен стесԋајтчӧ тыш метоԁјасӧн". Тыш метоԁјас јылыс сорԋітӧн, Обергауз вӧзјӧ закрепітны јітӧԁсӧ правӧјјаслыс ԋемецкӧј развеԁкакӧԁ. Сіјӧ вісталіс сы јылыс, мыј правӧјјаслыс став органіԅаціјасӧ вермас лоны сувтӧԁӧма ԋемецкӧј развеԁка целјаслы служітӧм вылӧ.

Тані, суԁ вылын, јуалӧм вылӧ, коԁјас вӧліны кӧԅајевајасӧн, Чернов вочавіԇіс: „Рыков ԁа ԋемецкӧј развеԁка кынԇі,—некоԁ". Абу-ӧ јаснӧ, мыј тајӧ „право-троцкістскӧј блок" котыртӧмыс вӧлі ез мыјӧн-кӧ мӧԁӧн, кыԇі ӧткымын іностраннӧј госуԁарствојасса ӧткымын развеԁкалӧн експозітураӧн.

Поԁсуԁімӧј Шаранговіч тані тырвыјӧ поԁтвердітіс полшаса геԋераԉнӧј штабкӧԁ ассыс јітӧԁсӧ. Сіјӧ поԁтвердітіс, мыј кыԇі местнӧј белорусскӧј буржуазно - націоԉаԉістіческӧј поԁпоԉнӧј органіԅаціјалӧн глава, сіјӧ сувтӧԁліс аслас могӧн обслужівајтны полскӧј развеԁкалыс ԁа полскӧј геԋераԉнӧј штаблыс інтересјассӧ.

Тајӧ органіԅаціјаыслӧн основнӧј целјасыс? Ачыс Шаранговіч опреԁеԉітіс најӧс жеԋыԁа: сӧветскӧј власт путкыԉтӧм ԁа капітаԉізм восстановітӧм, фашістскӧј госуԁарствојаскӧԁ војна случај ԁырјі Белоруссіја Сӧветскӧј Сојузыс торјӧԁӧм. Тајӧ целјас воԁӧԁчӧм могыс сіјӧ вісталіс, мыј тӧԁчӧԁіс полскӧј геԋераԉнӧј штабкӧԁ топыԁ јітӧԁ лӧсӧԁны коланлун.

Со мыјла Рыков сіԇ справеԁлівӧ тані шуіс, мыј правӧјјаслӧн белорусскӧј органіԅаціја вӧлі збылвылас полскӧј геԋераԉнӧј штаблӧн експозітураӧн. Рыков міјанлы вісталіс тані, мыј сылы тӧԁса вӧлі Караханлӧн ԋемецкӧј фашістјаскӧԁ нӧшта 1933 воын сорнітчӧмјас јылыс, мыј ԋемецкӧј фашістјас віԅӧԁісны, кыԇі выразітчіс тані поԁсуԁімӧј Рыков, правӧјјасӧн власт ԁінӧ локны поԅанлун вылӧ тырвыјӧ благожелатеԉностькӧԁ ԁа мыј најӧ кӧсјысісны бынӧг чолӧмавны ԁа отсавны тајӧ локтӧмыслы.

Сіԇ тыԁалӧ, мыј СССР вылӧ ускӧԁчӧм могыс плацдарм ԁастан мог ԁа тајӧ ускӧԁчӧм случајас СССР вылын побеԁа шеԁӧԁӧм,—тајӧ могсӧ вӧлі сувтӧԁӧма ԋемецкӧј, полскӧј ԁа мукӧԁ развеԁкајасӧн „право-троцкістскӧј блок" вӧԅӧ, кыԇі фашістскӧј развеԁкајаслӧн вескыԁ агентура вӧԅӧ.

Мі помнітам, меԁбӧрын, показаԋіјејассӧ Крестінскіјлыс. Быттӧ наԉкӧј шеԁӧм шыр, сіјӧ пробујтіс тані-нін процесс вылас шыбласны ӧтар боксаԋ мӧԁар бокӧ, аслыс спаԍітчан туј корсӧмӧн, но тајӧ лоі безнаԁожнӧјӧн. Крестінскіј прізнајтіс, мыј 1920—1921 вojасын-нін мукӧԁ троцкістјаскӧԁ ӧтвылыс, геԋерал Сект ԁа германскӧј рејхсвер інӧԁјас серті, сіјӧ вузавліс 250 сурс золӧтӧј маркаыс воын шпіонскӧј свеԁеԋіјејас Германіјаса геԋераԉнӧј штаблы ԁа обеспечівајтіс СССР преԁеԉјассӧ германскӧј војеннӧј развеԁкајаслыс некущӧм паԁмӧԁтӧг локтӧм.

Мыј јылыс муніс секі сорԋі, ез-кӧ СССР-ӧс германскӧј фашізмлы колонијаӧ пӧртӧм јылыс? Мыјын пыщкӧсыс рејхсверкӧԁ тајӧ соглашеԋіјејыслӧн, коԁлӧн везјасыс кыссӧны сіԇ шуԍана „право-троцкістскӧј блоклӧн" ізменаӧ ԁа преԁатеԉствоӧ,—та јылыс вісталіс ачыс Крестінскіј. Леԅӧј жеԋыԁіка каԉтыштны.

„Мі получајтам,—вісталӧ сіјӧ—неыжыԁ сумма сӧм, а најӧ получајтӧны шпіонскӧј інформаціја, коԁі налы колӧ војеннӧј ускӧԁчӧм ԁырјі. Но ӧԁ германскӧј правітеԉстволы,—воԅӧ вісталӧ Крестінскіј, ассыс картіјассӧ востӧмӧн,—торјӧн Гітлерлы, колӧны колоніјајас, терріторіјајас, а ԋе сӧмын шпіонскӧј інформаціја. І сіјӧ (Гітлер) ԁаԍ колоніјајас пыԁді, коԁ вӧсна колӧ тышкасны Англіјакӧԁ, Амерікакӧԁ ԁа Францијакӧԁ, могмӧԁчыны Сӧветскӧј Сојуз терріторіјаӧн". Вопросыс, кыԇі шуӧ, помӧԁӧ гӧгӧрвоана. Картіјас, кӧԏ і чукрасӧм картіјас, востӧма тырвыјӧ. Најӧ вісталісны: „Мі тіјанлы сетам ԋе сӧмын шпіонскӧј свеԁеԋіјејас, но колана мінутын мі тіјанлы востам фронт. Тајс мынтанныԁ міјанлы сӧм, коԁ вылӧ мі кутам нуӧԁны ассыным преступнӧј, поԁполнӧј троцкістскӧј уж".

(Воԅӧ віԅӧԁ локтан №-рыс).

Отв. редактор Г. І. ТОРЛОПОВ.

Уполн. Главлита № 1152 Сыктывкар, типография УМП. Тираж 3055 экз.